

ОСИГУРАЊИКА

ГЛАС

ГОДИНА XLII • БРОЈ 9 • БЕОГРАД, 15. МАЈ 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Последња радничка нада:
Фонд солидарности
**СВЕ ВИШЕ РАДНИКА
СВЕ МАЊЕ ПАРА
ЗА ИСПЛАТУ**

Изборна скупштина
пензионера Београда
**ПОВЕРЕЊЕ
ДОСАДАШЊЕМ
ПРЕДСЕДНИКУ**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Да ли због пролећа или због близине празника који се више не славе, тек, недавно се у једном шароликом друштву распламсала међугенерациска расправа о узроцима и последицама, која је убрзо прерасла у романтичарско подсећање на стара, добра времена када је све било боље, лепше, пристојније. Млађи су се добро држали потезући аргументе као што су технолошки напредак, људска права и свеукупни развој и глобализација, али ништа није могло да надјача осећај поноса и носталгије оних одраслих у шездесетим и седамдесетим.

Било је ту чувених прича о викендима у Трсту, пасошу који је прелазило све границе и о стандарду који је то дозвољавао, о шушкavicима и значају фармерки за статус у друштву, о летовањима с врећом за спавање дуж Јадрана. О томе да је постојао само један ТВ канал па су се ипак сви добро забављали. У блѣсковима сећања оживело је време када су се кућна врата закључавала тек увече, сви били безбедни а деца имала праве узоре. Време у коме је постојала безбрижност, али и достојанство, сигуран посао и плата, бесплатно здравство и добро образовање, мале социјал-

не разлике и осећање да ствари сваке године иду боље. Жеље су људима биле мале па су се лакше и остваривале, а политика никог није интересовала нити се њоме бавио – бавили смо се важнијим стварима и једни другима.

Чињеница је да то како живимо данас одређује врсту носталгије коју осећамо за прошлошћу. Дешава се и да ми, данашњи педесетогодишњаци и старији несвесно мистификујемо време када смо били млади и срећни, те је носталгија за бољим данима уствари туга због тога што смо остарили. Ипак, можда тај комад колективног сећања и није само субјективан, као што нема ни никакве директне везе са уређењем и политиком тадашње земље. Можда је то само нормална жеља за бољим временима, правичнијим светом и поштенијим људима.

Како год, изгледа да је поменути разговор имао вишеструке користи: младима је донео сазнање да њихови родитељи нису увек били стари и досадни, а нама подсећање да смо некад, иако лишени сваког луксуза, умели да се дружимо и живимо и да бисмо, ако се сетимо шта је заиста важно, то опет могли да научимо.

М. Јовановић

Мајско брендирање Србије

Иако су прогностичари најавили неуобичајено хладно и промениво време током маја, то није омело бројне организаторе културних, спортских и етно манифестација, од којих се неке развијају у праве српске брендове, да догађаје осмисле, припреме, а неке већ и одрже. Кајакашки савез Србије је у Краљеву организовао Европско првенство у кајаку на дивљим водама, а одржан је већ и Фрушкогорски маратон. За нама је и Међународни луткарски фестивал „Златна искра“ у Крагујевцу, а ту је и седмодневна ликовна колонија на врелу Млаве коју организује Удружење ликовних уметника.

У мају се отвара и Графичко бијенале „Сува игла“ у Ужицу, и традиционални Десанкини мајски разговори у Бранковини. Врњачка Бања ће, од 28. маја, бити домаћин 31. Конвенције FECC (Федерација европских карневалских градова) на којој ће учествовати представници свих градова који имају карневале, те ће овај туристички и здравствени центар на неко време постати права карневалска престоница Европе. Свака конвенција FECC-а привлачи пажњу многих званичника држава учесница,

што је изузетна прилика за промоцију не само града него и земље домаћина.

Љубитељи гастрономских специјалитета већ су могли да уживају у Гулашијади у Дебелачи, а у јеку су припреме за Сремску куленијаду у Ердевику и Јагњијаду у Младеновцу. Предвиђено је да се, као масовна свечаност, одржи и Чарапанијада у Крушевцу.

Једна од најпопуларнијих и можда најзначајнијих манифестација у овом месецу, једина која се одржава истовремено широм земље, јесте Ноћ музеја. Ове године врата културних институција била су отворена, у ноћи између 14. и 15. маја, у шездесет градова Србије. **Ј. Оцић**

ЕЛЕКТРОНСКА РАЗМЕНА ПОДАТАКА МЕЂУ ЗЕМЉАМА ЕУ

Социјална сигурност у фази стандардизације

Европска комисија из Брисела утврдила рок – мај 2012. до када све земље чланице ЕУ морају да унифицирају систем размене података у сфери социјалне сигурности

Свих 27 земаља чланица Европске уније мораће да примене нови концепт социјалног осигурања, у врло кратком року, и то кроз усаглашавање националних прописа, примену нових софтверских решења и увођење нових пословних процеса у размени информација и података о осигураницима. Укупан период који је остављен за усаглашавање новог система је шест година али до крајњег рока који је поставила Европска комисија остало је још годину дана, а пресек тренутног стања не показује да се одмакло у припремама. Напротив. Тест софтвера електронске размене података, који се спроводи у шест земаља, није дао охрабрујуће резултате. Проблеми се ја-

вљају на сваком кораку, а аутор софтвера, реномирана фирма Сименс, нема адекватно решење. У протеклих пет година само су Немачка и Италија успеле међусобно да успоставе и одрже систем електронске размене и то је изузетно велики подухват и обимна инвестиција. Стога је скепса у могућност и беспрекорност оваквог протока података између 27 земаља врло изражена и оправдана.

Циљ којим се Европска комисија руководи је модернизација социјалног осигурања и прелазак са папирних образаца на електронску размену података. Суштински, овај пројекат мора да скрати поступак остваривања права из социјалног осигурања и помогне осигураницима, а то се може постићи само кроз интегрисање и бржу размену постојећих података. Сви токови размене података између националних носилаца осигурања подразумевају изузетно јаку контролу и висок степен сигурности, односно у свакој фази подаци морају имати пуну заштиту, на чему ЕК посебно инсистира. Истовремено, административна комисија

је донела одлуку о понашању држава у прелазном периоду, када ће се и даље користити подаци у папиру, на постојећим обрасцима који су већ унифицирани, али нису довољно заштићени.

Планирано умрежавање држава подразумева изузетну сигурност података који се прослеђују, идентична правила за све носиоце социјалног осигурања, а формира се и нови информациони чвор, који ће, на европском нивоу, координирати размену између националних приступних тачака. Другим речима, да би се подаци правилно прослеђивали и да би координација имала очекивани ефекат није довољно да се на међунационалном нивоу успоставе и развију електронски системи размене, већ мора да се успостави централна веза између националних носилаца осигурања и контролора у Бриселу, тзв. Европског социјалног чвора. Тако ће се на једном месту наћи сви подаци, исконтролисани и ажурни, о сваком осигуранику у ЕУ.

Свака држава имаће сопствени централни директоријум, коме ће електрон-

ски моћи да приступе све службе социјалног осигурања, а исти такав директоријум постојаће и у Бриселу, где ће се лагеровати сваки податак прослеђен у међусобној размени. Истовремено, свака земља мораће да уведе прописане пословне процесе у овој области. За сегмент пензијског и инвалидског осигурања дефинисано је 11 пословних процеса, међу којима су нови процеси и пратеће процедуре за остваривање различитих права. Сви пословни процеси мораће да буду „као пруга“, нема ни минималних одступања нити промене. Земље у којима се тестира нови систем размене података још не знају како ће се све то одразити на рад више стотина хиљада референата који раде на остваривању права, како ће се они снаћи, нарочито када се има у виду различитост националних прописа. Додуше, ЕК је направила електронску страницу за рад референата, али питање је да ли ће програмски бити обухваћени сви подаци потребни за непосредан рад и одлучивање референата.

Веома је битно да подаци који се електронски размењују буду правилно структурирани, а да документа размене имају све елементе који су потребни за одлучивање о праву из пензијског и инвалидског осигурања. Из тог разлога ЕК је предвидела постојање различитих образаца, који ће имати идентичан општи део и специфичан део усклађен са националним прописима. Простом математиком, само за основна права из ПИО (старосна, инвалидска и породична пензија) за 27 земаља потребан је 61 различит образац! Овај број никако не упућује на закључак да се процес поједностављује, мада је олакшавајућа околност што ће обрасци бити кодирани и неће постојати потреба за преводом (немачки референт ће попуњавати податке на немачком и електронски их проследити француском референту који ће исте податке добити на свом језику).

Став немачког носиоца социјалног осигурања, који је најактивнији у примени нових пословних процеса и у тестирању програма електронске размене, јесте да нови систем има много више недостатака него предности. Немачки систем рада мораће да претрпи велике промене. Посебно тешко прихватају чињеницу да ће врло развијени тимски рад морати да замене системом појединачног права увида у податке, због високог степена заштите која је императив. Али, како кажу, морају сами да нађу решења јер се Европска комисија не бави националним проблемима и не пита ко ће, како и шта да уради, као што их није консултовала ни када је доносила одлуку о увођењу новог система социјалне сигурности.

Јелица Тимотијевић

ПОСЛЕДЊА РАДНИЧКА НАДА: ФОНД СОЛИДАРНОСТИ

Све више радника,

Ове године већ око 5.500 предузећа отишло под стечај, а до краја године се очекује да још близу 11.000 фирми крене у овај поступак

Јаблан Обрадовић

Од почетка године исплаћена су 1.762 радника чије су фирме отишле под стечај и који су испуњавали све законске услове да од Фонда солидарности наплате бар део зарада које им је дуговао послодавац. У те сврхе потрошено је 272,5 милиона динара.

– До краја године имамо на располагању још око 200 милиона динара за 1.200 радника који су већ предали захтеве за наплату од Фонда солидарности и који су за то испунили све услове. С обзиром на то да је цена рада повећана, а исплата преко Фонда везана је за њу, питање је да ли ће новац којим располажемо бити довољан за број радника који је био предвиђен – каже за „Глас осигураника“ Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

Да подсетимо, право на наплату неисплаћених зарада, према законској регулативи, има радник који је у фирми

радио на дан покретања стечајног поступка или у периоду за који се остварују права утврђена Законом о раду, а исплата из Фонда се односи на девет месеци пре покретања стечајног поступка или на годину у којој је стечај покренут. Право на исплату радници имају по пет основа: неисплаћене зараде (девет месеци пре стечаја), неискоришћени годишњи одмори у тој години, отпремнине за одлазак у пензију (уколико су се те године за то стекли услови), по основу судске одлуке на основу штете, и по основу неисплаћених доприноса за социјална давања.

– Чињеница је да су за ово време од када постоји Фонд солидарности (од 2005. године) радници углавном остваривали право на исплату зарада које им послодавац није исплатио, док је за остала права теже прибавити релевантне доказе од суда на основу којих би

Без посредника

– И на овај начин апелујем на све запослене у фирмама које су у стечајном поступку да за предају документације и наплату од Фонда солидарности не ангажују посреднике: ни адвокате, ни наводне синдикалне представнике који им нуде помоћ и обећавају сигурну исплату од нас. Ти посредници добро знају да свако ко је имао право, није остао без исплате и то користе да придобију раднике да им плате (три до пет хиљада динара по раднику) да би им они наводно обезбедили наплату код нас. А догађа се, имали смо пример, да је један такав посредник прикупио од радника документацију, ставио је у фиоку и – заборавио на њу до истека законског рока за предају. Дакле, нико запосленима није потребан да посредује између њих и Фонда солидарности, нека само у року донесу основну документацију и захтев, а све остало ћемо заједно решавати – изричит је Јаблан Обрадовић.

СВЕ МАЊЕ ПАРА ЗА ИСПЛАТУ

Новац ивањичким радницима

Радницима ДГП „Градитељ“ у стечају из Ивањице исплаћена су у марту призната потраживања код Фонда солидарности. Радници ове фирме остварили су право на исплату зарада стечених у последњих девет месеци пре покретања стечаја у предузећу а које им послодавац није исплатио у стечајном поступку. За период за који им је исплаћена зарада радницима су уплаћени и доприноси за обавезно социјално и пензијско осигурање, те ће им за овај период бити и повезан радни стаж код Фонда ПИО. За исплату ових потраживања из буџета Фонда солидарности утрошено је 51.880.665 динара.

Фонд могао да им исплати та потраживања. Само три фирме су за ово време успеле да докажу и наплате неискоришћени годишњи одмор. Мањи број радника је остварио и право на отпремнице пошто су имали услове за одлазак у пензију са тих девет месеци стажа које су повезали преко Фонда солидарности. Доста је било и негативних решења од нас, и то углавном због непотпуне документације и непоштовања рокова за подношење захтева. Документација коју треба поднети јако је обимна и захтева познавање прописа и много тога али је најважније да радник у законском року преда захтев Фонду на прописаном обрасцу (који се може наћи код нас или одштампати са сајта Фонда), а ми им помогнемо да прикупе све неопходне папире и комплетирају документацију. Кад се то заврши (а односи прилично времена), пут до решења и исплате је релативно кратак, 15 до 20 дана – објашњава Јаблан Обрадовић.

Тренутно у Фонду солидарности на решавање чека 6.300 захтева радника, а новац који је буџетом предвиђен за то једва ће достићи за око 1.200 радника.

– Мораћемо да тражимо или новац из буџетских резерви или да се ребалансом буџета обезбеде додатна средства за наплату радничких потраживања.

Јер овај Фонд је њихова последња нада да бар део неких својих зарађених плата добију и до ове године сви који

су на то имали законско право редовно су и на време исплаћивани. Нови Закон о стечају, који се примењује од прошле године, знатно је убрзао поступак за од-

лазак фирми у стечај и тиме је и њихов број, али и број радника који долазе код нас знатно повећан. Ове године је до сада већ око 5.500 предузећа отишло под стечај, а до краја године се очекује да још близу 11.000 фирми крене у овај поступак. Да бисмо свим радницима који су у њима запослени изашли у сусрет, односно да би они остварили своје законско право на наплату од нас, ове године нам треба око милијарду динара – појашњава директор Обрадовић.

Све је више и великих предузећа са много запослених у којима се покреће стечајни поступак и који сви заједно до-

лазе на врата Фонда, што представља додатни проблем.

– Ми смо увек настојали да свим запосленима из једне фирме истовремено уплатимо потраживања на која имају права, али највише смо имали 1.200 радника из истог предузећа. Сада је, на пример, у стечају „Футура плус“ са 3.500 запослених а исплатити их све у истом дану је просто немогуће. А ако кренемо да их исплаћујемо по групама, онда одмах настаје проблем, ствара се подозрење, сумња се да је неко новац добио „преко везе“ а остали ко зна када ће и да ли ће, тако да су то ситуације које су нам још нове и које ћемо морати да превазилазимо и решавамо у ходу – каже за наш лист Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

Весна Анастасијевић

Скоро две милијарде исплаћене запосленима

– У прошлој години Фонд солидарности примио је око 5.000 захтева. Позитивно смо решили 3.820, а негативно 1.065. Што се ове године тиче, само до сада је између седам и осам хиљада запослених предало документацију за наплату од Фонда, а с обзиром на то за колико фирми се до краја године најављује стечај, сматрам да ће притисак на нас бити највећи откад постојимо. Иначе, за ових шест година из Фонда солидарности је радницима предузећа у стечају на име заосталих зарада и осталих права укупно исплаћено близу две милијарде динара. На основу овога се већ може закључити колико је сада више фирми које одлазе под стечај и, самим и тим, и више радника – каже Јаблан Обрадовић.

Ниже основице осигурања

За грађане који сами плаћају допринос за пензије од уплате за мај важе нове основице осигурања које су за 2,88 одсто ниже од досадашњих (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу). Нови износи примењиваће се за уплате за мај, јун и јул 2011.

Укупно у целој Србији у самостално обавезно осигурање укључено је 87.605 осо-

Основица осигурања	у процентима	Допринос (месечно) у динарима
17.079	35	3.757,38
19.519	40	4.294,18
26.351	54	5.797,22
31.719	65	6.978,18
39.038	80	8.588,36
42.454	87	9.339,88
56.118	115	12.345,96
61.973	127	13.634,06
75.637	155	16.640,14
97.596	200	21.471,12
146.394	300	32.206,68
195.192	400	42.942,24
243.990	500	53.677,80

ба, што је више него у истом периоду прошле године. Разлог за то вероватно лежи у великом смањењу броја запослених због отпуштања, социјалних програма.

У централној Србији 80.307 особа себи уплаћује пензијски стаж, у београдској филијали 18.000, а у Војводини 7.298.

На најнижу основицу од 35 одсто пријављено је највише људи – 30.921, на основицу од 40 одсто 26.430, док по највишој основици од 500 одсто доприносе себи уплаћује 12 особа.

Почео Сајам пољопривреде у Новом Саду

Међународни пољопривредни сајам, који је након више од четврт века постојања нарастао у највећу сајамску приредбу ове врсте у југоисточној Европи, одржава се и ове године, од 14. до 21. маја, на Новосадском сајму. Очекује се да ће на њему учествовати више од 1.500 излагача, од тога 30 одсто из иностранства, који ће овде представити производе из 60 земаља света.

На сајму ће бити представљена и најновија достигнућа у производњи хране, пољопривредне механизације, у сточарству, као и у другим областима аграра. Такође ће се обавити и традиционално оцењивање квалитета производа.

Земља партнер овогодишњег Пољопривредног сајма је Португалија, а стратешки партнери су Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, Покрајински секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду и Покрајински секретаријат за привреду.

Споразум о комуналном отпаду

Представници Рашког и Расинског округа потписали су Споразум о управљању комуналним отпадом који би требало да реши проблем депоновања смећа у Краљеву, Новом Пазару, Крушевцу, Врњачкој Бањи, Александровцу, Брусу, Ћићевцу, Тутину, Варварину и Трстенику. Потписивању Споразума присуствовао је и министар за животну средину, рударство и просторно планирање, Оливер Дулић, који је нагласио да ће то Министарство подржати реализацију овог сложеног пројекта али да локалне самоуправе морају међусобно да се договоре шта је чији задатак. Велики проблем су, иначе, постројења за физичко-хемијски третман отпада и то се мора хитно решавати по стандардима који постоје у Европској унији.

Први сајам хортикултуре

Крагујевачки „Шумадија сајам“ угостио је, од 28. до 30. априла, учеснике првог Сајма хортикултуре у овом региону. Манифестацију је организовало Јавно комунално предузеће „Зеленило“, под покровитељством града Крагујевца.

Први Сајам хортикултуре у Шумадији окупио је, поред јавних предузећа која се баве одржавањем зелених површина, и више од сто произвођача и увозника семена и садница цвећа, дендро материјала, саксија и декоративне грнчарије, партерске галантерије, заливних система и пластеника, а прилику да се промовишу имали су и мали произвођачи сродних материјала на пољопривредним гоздинствима, и представници многих удружења.

Током ове манифестације организована су и бројна предавања и едукативне радионице из области хортикултуре, савремене производње, неге и заштите цвећа, лишћара, четинара и украсног шибља.

Можда још једна помоћ

Средином ове године, уколико буде могућности, биће издвојена једнократна помоћ за најсиромашније пензионере, најавио је др Јован Кркобабић, потпредседник Владе Србије и председник ПУПС-а.

Потпредседник владе је рекао да је изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању и реформом спроведеном уз сагласност ММФ-а, „пензија постала гарантовани елемент“ и да је више нико не може доводити у питање.

– Сва стечена права су гарантована, пензије ће бити увек исплаћиване редовно на петнаест дана и повећаваће се сваке године у складу са кретањем зарада у јавном сектору – изјавио је др Јован Кркобабић.

Центар за стручно усавршавање просветара

Одлуком Скупштине града у Крагујевцу ће бити формиран Центар за стручно усавршавање запослених у образовању. Оваква институција оснива се са циљем да овај град постане центар стручног усавршавања и едукације просветних радника из читавог региона. У Центру ће бити заступљени искључиво акредитовани програми, а предавачи ће бити из Крагујевца и других градова.

Средства за оснивање обезбедила је локална самоуправа, а Центар ће бити смештен у просторијама Машинског факултета Универзитета у Крагујевцу.

Исплата пензија

Исплата првог дела априлских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. маја.

Бившим пољопривредницима први део пензија за април исплаћен је 6. маја, а пензионери самосталних делатности примили су целе априлске пензије 5. маја.

Сви пензионери су са априлским чеком добили и повећање од 5,5 одсто.

Подстицај запошљавању

Програм мера који је Влада Србије усвојила за подстицање новог запошљавања предвиђа да послодавац за новозапослене раднике млађе од 30 и старије од 45 година неће плаћати порез на зараду и допринос за пензијско осигурање.

Мере ће се примењивати већ од ове недеље а уведени су строги механизми контроле за оне послодавце који се одреде да запосле нове раднике, а да заузврат добију пореске олакшице.

Пореска управа ће, у сарадњи са Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање, редовно контролисати обрачун пореза и доприноса за новозапослена лица.

Олакшице су намењене послодавцима који запосле нове раднике или оне који раде у сивој економији пребаце у легалне токове и на приватни сектор, односно предузећима у којима је најмање 50 одсто приватног капитала.

Ђурђевдански карневал

У Крагујевцу је одржан шести дечији „Ђурђевдански карневал“ који се сваке године организује у част 6. маја, Дана града. У дефилеу улицама и трговима учествовали су малишани

из крагујевачких вртића, основних школа, плесних ансамбала, али и окупљена деца у веселим и шареним костимима из омиљених бајки, стрипова и филмова.

Ученици основних школа тог дана нису ишли у школу јер учешће у овој манифестацији има за циљ да се најмлађи Крагујевчани упознају са значајем обележавања Дана града. Градска туристичка организација побринула се да најбољи костими буду награђени, док су плесне школе обогатиле музички програм у коме су наступили и гости – Дечији ансамбл из румунског града Питештија.

Првомајски уранак у Крагујевцу

Међународни празник рада, 1. мај, у Крагујевцу је и ове године обележен уранком у Шумарицама. Уз качамак и шумадијски чај, за посетиоце, којих је ове године због кише било мање него обично, приређен је богат програм у коме су учествовала крагујевачка културно-уметничка друштва, фолклорне групе и вокални солисти.

Међу посетиоцима Шумарица највише је било оних који редовно сваке године долазе на првомајски уранак и највећи број њих мисли да би са овом традицијом требало наставити.

ИЗБОРНА СКУПШТИНА ГРАДСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПЕНЗИОНЕРА БЕОГРАДА

Поверење досадашњем председнику

Ђуро Перић председник Градске организације пензионера Београда и у наредне четири године, а др Јован Кркобабић предложен за председника Савеза пензионера Србије

На челу београдских пензионера у мандатном периоду од 2011. до 2015. године биће Ђуро Перић који је ту функцију обављао и до сада. Дужност потпредседника поверена је Слободану Ребићу (Врачар), док је за првог човека Савеза пензионера Србије предложен његов актуелни председник, др Јован Кркобабић, потпредседник Владе Србије и председник ПУПС-а. Овако је, једногласно, одлучило 49 присутних од укупно 51 делегата, на Изборној скупштини Градске организације пензионера Београда, одржаној 27. априла. Изабрани су и чланови за тела Градске органи-

Др Јован Кркобабић

зације и Савеза пензионера, а усвојен је Извештај о раду ГОП-а у 2010, и њена Програмска оријентација, као и измене и допуне Правилника о Фонду солидарности.

Пензије прате зараде у јавном сектору

Захваљујући на избору, Ђуро Перић је кроз краћи извештај о раду подсетио да се активност Градске органи-

зације пензионера Београда у 2010. години одвијала у тешким економским условима, да је општа привредна криза разарајуће деловала на готово све сегменте живота, па и на положај пензионера, али да је упркос томе и притисцима и захтевима ММФ-а ипак било значајних помака.

– Пензије су исплаћиване редовно и на време, буџет је био гарант исплата, а нај-

важније је да пензије прате судбину зарада запослених у јавном сектору Србије. У 2010. години усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању који, по општој оцени, даље стабилизује однос државе према пензионерима а њихове пензије усклађује са релевантним економским параметрима наше земље и Међународног монетарног фонда – нагласио је Перић, додајући да је већина од 369.733 београдска пензионера, који чине четвртину укупног броја пензионера код нас (1.655.715), имала додатне бенефите у односу на остале српске пензионере. Свима онима који имају решење о пензионисању а живе на територији Београда, и који примају чек на износ мањи од утврђеног лимита, исплаћено је 16.000 динара, односно квартално по 4.000 динара, што ће се највероватније наставити и ове године; старијима од 65 година обезбеђен је бесплатан градски превоз; настављено је са

Делегати Скупштине

Изабрани

Новоизабрани Извршни одбор ГОП-а има 15 чланова. Поред председника Ђуре Перића, који је члан по функцији, остали чланови су: Василије Белобрковић (секретар), Љуба Миливојевић (Вождовац), Никола Косановић (Палилула), Миливоје Поповић (Звездара), Милош Црнобрња (Чукарица), Зоран Јефтић (Раковица), Слободан Ребић (Врачар), Перо Батиница (Нови Београд), Раде Петровић (Лазаревац), Шпиро Безбрадица (Земун), Златана Лапчевић (ГУП „ЕДБ”), Снежана Шантић (Стари град), Драгослав Петковић (Сопот) и Миодраг Прибиловић (Савски венац). Изабран је и тро-члани Надзорни одбор: Јокан Јокановић, Новак Дукић и Мирослав Стојановић, а предложени су и делегати за Скупштину, Извршни одбор и Надзорни одбор Савеза пензионера Србије.

изградњом клубова за пензионере, а урађено је доста и на подстицању социјалног и хуманитарног рада и помоћи најсиромашнијима. По речима Перића, и даље остаје велики проблем најнижих примања, будући да у овој групи у Београду има 37.933 пензионера или 10 одсто од укупног броја, са просечном

пензијом од 11.310 динара, а није прихваћен предлог да се повећа издвајање за друштвени стандард пензионера са 0,1 на 0,2 одсто, због чега мање пензионера може да користи рехабилитацију у бањама. Међутим, како је нагласио стари-нови председник, активности на решавању ових и других проблема настави-

ће се и у наредном периоду, што је уосталом дефинисано и кроз Програмску оријентацију ГОП-а.

Више представника пензионера у власти

Др Јован Кркобабић, потпредседник Владе Србије, председник ПУПС-а и Савеза пензионера Србије, захваљујући делегатима који су га поново предложили на ову функцију (за његовог заменика предложен је Ђуро Перић), рекао је да се пензионери и надаље могу борити за остварење својих интереса, не само кроз Савез пензионера, већ и кроз Партију уједињених пензионера која се показала као веома респектабилна у власти, која има пет својих представника у Влади и парламенту и око петсто у разним управним одборима и институцијама.

– Ускоро наступа изборна година и циљ нам је да уместо

пет буде 25 наших представника у Влади и парламенту, а за то је неопходно да будемо јединствени јер кроз ПУПС пензионери могу да остваре своје интересе – нагласио је др Кркобабић, и додао да је циљ ПУПС-а социјално правна и праведна држава у којој ће пензионери бити равноправни са свим осталим грађанима.

Захваљујући измени члана 4 Правилника о добровољном Фонду солидарности, члан Фонда убудуће може постати сваки корисник пензије Републичког фонда ПИО, и његово удружење пензионера у општинама које су ван подручја Београда, уз сагласност Извршног одбора ГОП-а. Иницијатива за ову измену потекла је од великог броја пензионера, некадашњих становника Београда, који су променили место боравка из здравствених или породичних разлога.

Миланка Иванчајић

БЕОГРАДСКА ФИЛИЈАЛА РФ ПИО

Најхуманија средина

Поводом обележавања Недеље Црвеног крста и 11. маја, националног Дана давалаца крви, на традиционалном пријему у Белом двору признање за изузетне резултате на omasовљавању добровољног давалаштва крви добио је и РФ ПИО Филијала за град Београд. Плакета „Најхуманија средина”, коју додељује Црвени крст Србије, уручена је Весни Стојановић, директорки београдске филијале. Домаћин свечаности био је Милан Кркобабић, заменик градоначелника Београда, а пријему су присуствовали представници Секретаријата за здравство, добровољни даваоца крви из свих београдских општина, представници службе трансфузије крви и Црвеног крста.

– Плакету „Најхуманија средина” добили смо за изузетне резултате на omasовљењу добровољног давалаштва крви у протеклој години, а највероватније да ћемо и убудуће напредовати у броју давалаца јер нас ова награда на то обавезује. Филијала организује и позива на добровољно давање крви већ деценијама и из године у годину расте број радника који се одазивају овим акцијама. У Филијали је 2010. године уприличено неколико оваквих акција, а у недавној акцији одазвало се више од 70 радника. Акцију је организовао наш колега Зоран Машковић, руководиоца групе у Одељењу за опште и правне послове, који је некада радио у Институту за трансфузију крви и има искуство у организовању оваквих акција. Морам да назначим да добра традиција Филијале у давалаштву крви значи и изузетно добру сарадњу са Институтом за трансфузију и Црвеним крстом општине Вождовац, града Београда и Србије. Више пута смо били у ситуацији да

Весна Стојановић и Зоран Машковић са признањем

хитно реагујемо одазивајући се на позив колега из других филијала у Србији којима је била потребна крв, и у таквим ситуацијама нам је Институт благовремено излазио у сусрет обезбеђујући довољне количине ове драгоцене течности – истиче Весна Стојановић.

У којој мери је београдска филијала позната по акцијама добровољног давања крви, указује и хумани одзив запослених за помоћ колегама.

– То показује и скорашњи пример када је велики број колега учествовао у давању крви за оболелу колегиницу. Биле су потребне веће количине ове драгоцене течности у сузбијању обољења, односно за екстраховање посебних састојка у лечењу болести. Радило се о посебној врсти компоненти крви, за шта је било неопходно ангажовати и анимирати већи број давалаца. Након ове акције и дужег лечења, она је пребродила најтежи део болести – износи директорка Весна Стојановић и наглашава да је посебно значајно што се у последњим акцијама одазвао и већи број младих људи, оних који крв дају први пут, што говори о њиховом људском и хуманом односу према другима.

Ј. Оцић

ССС ВОЈВОДИНЕ ОБЕЛЕЖИО СВЕТСКИ ДАН БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Округли сто у производном погону

Људски фактор је најчешћи узрок повреда на раду, а едукација послодаваца је неопходна

Поводом обележавања Светског дана безбедности и здравља на раду, Савез самосталних синдиката Војводине (СССВ) организовао је, 28. априла, кругли сто на тему „Искуства у примени Закона о безбедности и здрављу на раду са примерима добре праксе“. Округли сто је отпочео у згради Радничког дома у Новом Саду, а окончан је обиласком производних погона новосадског предузећа „Данубиус“, које у овом граду предњачи у поштовању прописа из безбедности и заштите на раду.

Осим домаћина Јелене Чешљевић, потпредседнице СССР, Округлом столу су, из-

У новосадском Данубиусу

Јелена Чешљевић је истакла да је циљ Округлог стола пре свега да открије начин како код нас функционише систем безбедности и здравља на раду, и изразила очекивање да ће се синхронизованим деловањем синдиката, послодаваца и инспекције рада направити помак на овом пољу.

Према речима Марије Иванов, наше друштво треба да

законску обавезу. Наравно, тако би се остварила и већа продуктивност у производњи, јер је само задовољан и здрав радник успешан и на послу. Директорка Института за безбедност у радној и животној средини истакла је да се тако већ поступа у „Неопланти“ и „Данубиусу“ из Новог Сада и у Дому здравља и предузећу „2. октобар“ из Вршца, у којима су послодавци и сами заинтересовани за едукацију из ове области.

Љиљана Стојшић је обавестила учеснике Округлог стола да Инспекција рада у Јужнобачком округу примењује све могуће превентивне мере према послодавцима, пре свега према онима који већ доста улажу у безбедност и здравље на раду, усмеравајући њихове активности – без примене санкција према њима.

– Таквих је, од оних који су у нашој надлежности, око 20 одсто послодаваца. А од око 600 мера колико смо укупно изrekli послодавцима у округу у 2010. години, око 250 се односи на непоштовање прописа из безбедности на раду. Међутим, лањске године имали смо и 35 пријављених повреда на раду, а од тога пет са смртним исходом.

Углавном, у око 95 одсто ових случајева затајио је људски фактор. Уочили смо, такође, и да већина предузећа и радњи има акт о процени ризика, али и да су они неприменљиви у пракси јер не садрже конкретне мере за радне операције које постоје код послодавца. Мислим да ће се због тога, након доношења Закона о осигурању од повреде на раду, радити ревизија већине ових аката – рекла је Љиљана Стојшић.

У „практичном“ делу Округлог стола учесници су могли да се упознају са највишим стандардима хигијенских, санитарних и безбедносних мера које се спроводе у једном од најсавременијих млинова у Србији и окружењу, у АД „Данубиус“ из Новог Сада. Производња у погону је аутоматизована и представља затворен систем. Њоме руководи један радник у смени – из командне собе, а свуда постоје тастери којима се искључују машине у случају квара. Светислав Ковачевић, задужен за безбедност и здравље на раду у „Данубиусу“, каже да је све дефинисано одговарајућим европским стандардима, али да се они труде да и те мере побољшају.

Мирослав Мектеровић

Мање повреда на раду у Зрењанину

Према речима Светлане Шукић, начелнице Инспекције рада Средњобанатског округа, ова служба је од јануара до марта ове године обавила 114 инспекцијских надзора из области безбедности и здравља на раду и донела седам решења о забрани рада – због непримењивања прописа и у случајевима када послодавац није радника упутио на лекарски преглед. У овом интервалу догодило се и 10 повреда на раду, што је за 58 одсто мање у односу на исти период прошле године.

међу осталих, присуствовали и Љиљана Стојшић, начелница Инспекције рада Јужнобачког округа, Марија Иванов, директорка Института за безбедност у радној и животној средини у Новом Саду, Милина Тушјак, секретар Социјално-економског савета Војводине, и Вера Којић, испред Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова.

се усмери ка едукацији послодаваца како би и они сами увидели да ће кроз суштинско спровођење система безбедности и здравља на раду у погонима имати здраве раднике који неће изостајати с посла због боловања – да ли због повреда на раду или због професионалних обољења, и како не би безбедност на раду схватили само као

Ради се без опреме и надзора

Све до 2003. године 28. април се обележавао као дан сећања на погинуле и повређене раднике, али је тада Међународна организација рада (МОР) установила овај датум као Светски дан безбедности и здравља на раду. Радећи свој посао, само у прошлој години у Србији је погинуло 35 људи, а у прва три месеца ове тешко је повређено 200 радника, највише на градилиштима. Од 2008. до 2009. године регистровано је смањење броја повреда на раду, што нажалост није био случај и лане. У овој години забележено је нешто мање повреда на раду, али је још рано говорити о разлозима, јер остаје да се види да ли је узрок томе смањење броја градилишта и обима посла или, пак, ревноснија примена мера безбедности на раду.

Инспекција за рад и Министарство рада и социјалне политике најављују да ће чешће примењивати оштре мере забране рада и да ће подносити прекршајне и кривичне пријаве против свих који се оглушују о примену мера безбедности, што би свакако требало да услови и њи-

хову доследнију примену. Србија је, такође, у обавези да до 2012. усвоји већи број подзаконских аката који су, када је реч о овој области, недвосмислено ригорозни и према стандардима ЕУ.

Примена система управљања заштитом здравља и безбедности на раду је од суштинске важности за смањење несрећа, професионалних обољења и смртних случајева на послу. Према проценама Међународне организације рада, годишње се у свету догоди 337 милиона несрећа на раду и 2,3 милиона смртних

случајева, чак 6.300 дневно. У новом извештају који је објављен поводом Светског дана заштите здравља и сигурности на раду под називом „Систем управљања заштитом здравља и сигурности на раду: алат за стално побољшање“, МОР представља приступ корак по корак у имплементацији система управљања заштитом здравља и сигурности на раду, и прецизније одређује како овај систем може да се користи на државном нивоу и на нивоу предузећа. Све је, међутим, директно повезано са тим колико неко предузеће поштује стандард и да ли се приликом рада користи прописана заштитна опрема. Одређене фирме поштују норму у потпуности, док се у појединим предузећима не примењује ни минимум стандарда, ради се без опреме, без заштите, без икаквог надзора, што узрокује значајан број повреда и погибија на раду. Све то указује да је и даље преко потребно континуирано развијање културе заштите и безбедности на раду. **Ј. Оцић**

ДОДЕЉЕНЕ ПРВОМАЈСКЕ НАГРАДЕ ГРАДСКОГ ВЕЋА ССС НОВОГ САДА

Награђена два колектива и осам појединаца

У част празника рада, Првوماјска награда Градског већа Савеза самосталних синдиката Новог Сада ове године припала је колективу новосадског Јавно-комуналног предузећа „Чистоћа“ и синдикалној организацији „Ерсте банке“ АД Нови Сад. Поред ова два колектива првوماјске награде добило је и осам појединаца. Према оцени Градског већа ССС, њихово највише признање заслужили су: Саша Човило из Филијале РЗЗО Нови Сад, Светко Омчикус из АД „Санитарија“, Нови Сад, Јосип Модич из ИГМ „Стражилово“ ДОО, Сремски Карловци, Митар Коларовић из ЈП Национални парк „Фрушка гора“, Сремска Каменица, Александар Васић из ДОО

„Унимет“, Каћ, Душан Петковић из АД „Победа“, Петроварадин, Радован Зељковић из НИС Гаспромњефт, Нови Сад и Драган Чукић из Хидрозавода ДТД АД, Нови Сад.

Да подсетимо, Првوماјску награду Градског већа ССС

додељује синдикалним организацијама, одборима и представницима синдикалних организација, предузећима и установама, организацијама или друштвима, појединцима или групи појединаца за допринос у раду и афирмацији

синдиката. Вреднује се и радно-производно стваралаштво, као и успеси постигнути у рационализацији и иноваторству, затим у областима образовања, васпитања, здравства, науке и културе, али и у области развоја синдикализма, социјалног дијалога и запошљавања нових радника, у области заштите животне средине и радних услова, у области рада друштвених делатности и организација и у области санирања последица елементарних, природних, и других несрећа.

Награде је, 28. априла, у просторијама Синдиката, добитницима уручио Драго Ђокић, председник Градског већа ССС Новог Сада.

М. Мектеровић

ИЗБОРНА СКУПШТИНА ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА

Без промене на челу Удружења

У уторак, 11. маја, одржана је Годишња скупштина Удружења пензионера београдске општине Звездара. Скуп је отворио председник, Миливоје Поповић, а поред чланова из 17 месних организација, Скупштини су присуствовали и представници ГО пензионера, СУБНОР-а и Организације инвалида рада. Председник Миливоје Поповић је у уводном излагању говорио о четворогодишњем извештају о раду и истакао да су се неповољне друштвене, економске и политичке околности одразиле и на активности удружења али су оне ипак биле на задовољавајућем нивоу. Председник је подсетио присутне да удружење броји 36.000 чланова од којих је ове године њих 700 поднело захтев за бесплатан опоравак

у бањама. Ова активност је изискивала рад чланова месних одбора на пријему документације и сарадњу са РФ ПИО, а чланови удружења су учествовали, два пута за четири године, и у припреми парламентарних избора за Скупштину и локалну власт.

Удружење је у протеклом периоду предузело низ хуманитарних акција и радило на афирмацији Фонда солидарности. Већи број месних одбора је организовао укупно 240 излета. Председник је нагласио да је на општинском нивоу одржано више од 40 колективних

окупљања, а чланови су били организатори и учесници све три Олимпијаде трећег доба.

На истој седници чланство је поново дало поверење председнику Миливоју Поповићу, а за његовог заменика је изабран Петар Порогић. Присутни су изгласали и два нова потпредседника – Илију Радуловића и Радивоја Љубинковића. У наредне четири године председник Надзорног одбора биће Миодраг Симић, а његови заменици Сима Петковић и Раде Вујошевић. Поред усвајања Извештаја и Финансијског плана, на Скупштини су донете и одлуке о изменама и допунама Статута Удружења пензионера општине Звездара, разматрана су бројна актуелна питања, као и активности за наредни период.

Ј. Оцић

ГЕРОНТОДОМАЋИЦЕ И У НОВОЈ ВАРОШИ

Помоћ за 30 старих лица

Центар за социјални рад у Новој Вароши почео је са спровођењем пројекта „Помоћ у кући за старе особе“ који са 2,17 милиона динара, посредством локалне самоуправе, финансира Министарство рада и социјалне политике.

Пројектом је обухваћено 30 старих и изнемоглих лица из градског језгра и из села Радоиња, Рутоши и Акмачићи. Њима ће током шест месеци, колико траје пројекат, у обављању елементарних

кућних послова помагати шест геронтодомаћица. Оне ће на овом послу бити ангажоване по 15 сати недељно и за то ће добијати месечну накнаду од 12.300 динара.

– Циљ пројекта је да се помогне старијим особама које немају финансијских могућности да саме плате сличне услуге. Овом врстом помоћи омогућава се старим лицима да остану у својим домовима, јер је искуство показало да је тек мали број њих спреман да прихвати смештај у

некој од установа социјалне заштите – каже Мирјана Пауновић, директорка Центра за социјални рад у Новој Вароши.

У златарском крају, како тврде у овом Центру, све је више старих особа којима је потребна помоћ геронтодомаћица, а 30 лица која су обухваћена пројектом „Помоћ у кући за старе особе“ налазе се у стању „акутне потребе“ за оваквом врстом услуга.

– Већина њих живи у селима и околним срединама у изузетно

тешким условима. Готово да су сви слабог здравља, без редовних примања и станују у изузетно лошим хигијенским и осталим условима значајним за живот. Ова лица најчешће живе сама док им најближи сродници имају место пребивалишта ван општине Нова Варош, у којој иначе, изузев једнократних новчаних давања, не постоје друге услуге социјалне заштите – каже Мирјана Пауновић.

Ж. Дулановић

ПИРОТ

Велимир Пејчић поново председник

Почетком маја одржана је Изборна скупштина општинског Удружења пензионера Пирота на којој је, поред усвајања извештаја о четворогодишњем раду и активности, изабран и нови председник. Скупштина је, једногласно, на ово место поново изабрала Велимира Пејчића. Заменик председника је

Вукашин Дамјановић, а изабран је и нови Извршни одбор од 15 чланова, као и Надзорни одбор.

На Скупштини пиротског Удружења пензионера је наглашено да је остварена добра сарадња са колегама из суседних општина, као и са компанијом „Дунав осигурање“ и општином Пирот.

С. П.

Помоћ у време сетве

Влада АП Војводине упутила је крајем априла у шест банатских општина које су најугроженије од високог нивоа подземних вода, три хиљаде сетвених јединица семенског кукуруза у вредности 12,5 милиона динара, и семенског сунцокрета у вредности 10 милиона динара. Ово семе из Института за ратарство и повртарство на Римским шанчевима, крај Новог Сада, донирано је, преко Дирекције за робне резерве Војводине, житељима општина Зрењанин, Кикинда, Сечањ, Житиште, Ада и Нова Црња.

Помоћ је значајна јер пољопривредници из овог региона трпе велике штете због поменуте елементарне непогоде. Најкритичнија ситуација је у општини Нова Црња где, према упозорењу Пере Миланкова, председника општине, подземне воде прете

Семе из Римских шанчева

и безбедности околних села. У неразвијеној општини Житиште подземне воде угрожавају више од 10.000 хектара ораница, а у Торди, селу ове општине, цео атар је под водом, и уништени су пшеница и јечам на неколико стотина хектара.

– Ово семе кукуруза и сунцокрета шаљемо банатским индивидуалним газдинствима као помоћ у време сетве, када оно има и највишу цену, а донирали смо им сорте раног зрења, са краћом вегетацијом, које ће моћи да сеју целог маја, након што се вода повуче.

Семе ће се пољопривредним произвођачима поделити на основу правилника које су сачиниле поменуте општине уз помоћ стручњака из ЈП Воде Војводине, према проценту угрожености њиховог пољопривредног земљишта подземним водама – објаснио је Тома Јошанов, директор Дирекције за робне резерве.

Он је нагласио и да је Влада Војводине, осим поменутог паклона банатским паорима у семенској роби, упутила у ова подручја и хуманитарну помоћ у грађевинском материјалу, а значајна средства уложила је и у прочишћавање и копање одводних канала. Наиме, у угрожене општине послато је 500.000 гитер блокова вредности 17,5 милиона динара, а за пречишћавање и копање одводних канала обезбеђено је више од 140 милиона динара.

Мирослав Мектеровић

ГАРАНЦИЈСКИ ФОНД ВОЈВОДИНЕ

Лакше до механизације

Гаранцијски фонд АП Војводине је крајем априла, у сарадњи са покрајинском Развојном банком, расписао нови конкурс за одобравање гаранција војвођанским пољопривредницима за обезбеђење дугорочних кредита за набавку нове пољопривредне механизације: трактора, комбајна, прикључних и других самоходних пољопривредних машина.

Гарантни потенцијал Фонда, у склопу ове заједничке кредитне активности, износи 200 милиона динара, а кредитна линија Развојне банке 150 милиона динара. Заинтересовани пољопривредници могу конкурисати на износе од 5.000 па све до 100.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у коришћење. Рок отплате је седам година, номинална каматна стопа 7,5 одсто, а рате за отплату кредита су полугодишње, с тим што прва рата за ову годину доспева 15. децембра. Услов за коришћење кредита је да пољопривредници из Војводине морају имати мање од 70 година живота у моменту враћања последње рате.

Сви корисници кредита моћи ће да за набавку нове пољопривредне механизације искористе и сајамске попусте са овогодишњег Међународног

пољопривредног сајма у Новом Саду. Пријава за конкурс налази се на сајту Гаранцијског фонда Војводине www.garfondarv.org.rs, а конкурс ће бити отворен до искоришћења гарантног потенцијала – најкасније до 31. октобра 2011. године.

М. Мектеровић

КРАГУЈЕВАЦ

Расте интересовање за самозапошљавање

У последње две године 241 особа са евиденције филијале Националне службе за запошљавање у Крагујевцу започела је сопствени посао уз коришћење бесповратних средстава тржишта рада у износу од 160.000 динара, уз обавезу да се годину дана бави пријављеном делатношћу и да редовно измирује порезе и доприносе. У истом периоду у Крагујевцу је отворено 240 нових радњи, од којих осамдесет одсто њих и даље успешно послује.

На овогодишњем конкурс, од 350 захтева одобрено је 48 који ће бити финансирани са седам и по милиона динара. Међу корисницима програма за самозапошљавање највише је незапослених са средњом стручном спремом, њих 26. Интересовање за сопствени бизнис показало је седам незапослених лица са високом стручном спремом, као и шест особа са инвалидитетом, а малим бизнисом највише се баве незапослени старости од тридесет до педесет година, кажу у крагујевачкој филијали Националне службе за запошљавање.

Најпопуларније су производно-услугне делатности, кројачке, механичарске и радње за извођење грађевинских послова, док факултетлије углавном отварају агенције за књиговодствене услуге, адвокатске канцеларије или атеље за пројектовање.

Милош Сантрач

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

Лето на Копаонику

У просторијама Туристичке организације Србије, 5. маја, одржана је конференција за новинаре и презентација Националног парка Копаоник на којој су о овој планини говорили представници Националног парка, туристичких организација Рашке и компаније МК Mountain Resort.

Директор Јавног предузећа НП Копаоник, Бојан Миловановић, рекао је да је циљ промоције афирмација највећег планинског масива Србије као значајније туристичке дестинације и у летњим месецима, а представник Туристичке организације Рашка, Дејан Котурановић, навео је да је протекла зимска сезона на Копаонику прва од 2007. у којој је забележен раст броја ноћења. Он је истакао да забрињава летња сезона у којој је попуњеност капацитета само између 15 и 20 процената, али да раде на томе да се понуда у летњим месецима знатно унапреди и учини примамљивијом за туристе. Представница МК групе, Светлана Петровић, навела је да је у хотелима компаније

МК Mountain Resort на Копаонику у току зимске сезоне остварено 70.000 ноћења. На повећање од 30 одсто у односу на претходну сезону утицала је корекција цена и до 35 процената. Према њеним речима, позитиван тренд је настављен и током пролећа,

па је попуњеност капацитета за време протеклих празника била виша од 70 процената. Она је такође најавила да ће на лето туристима на Копаонику бити понуђени богати садржаји активног одмора као што су рафтинг, параглајдинг, дечји кампови, школе тениса и страних језика.

Национални парк Копаоник простире се на површини од 11.810 хектара и спада у најзначајније центре биодиверзитета Србије. Под посебном заштитом Националног парка је 698 хектара, издвојених у 11 резервата природе и 26 природних споменика, 12 геоморфолошких, шест геолошких, осам хидролошких и 15 објеката сврстаних у непокретна културна добра. На Копаонику се одржавају и значајне манифестације – „Дани боровнице“, „Дани врагања“ и „Дани краљице Јелене“ у манастиру Градац. Већи број манастира у околини и у подножју Копаоника пружа могућности за развој верског туризма.

Ј. Оцић

МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС БАЊА

Примери добре праксе

И ове године, 17. и 18. маја, у Врњачкој Бањи одржаће се, трећи по реду, Међународни конгрес бања. Секретар Удружења бања Србије, Владан Вешковић, тим поводом је рекао да ће програм бити богат и садржајан, али и веома значајан за даљи развој ове области.

Првог дана конгреса биће одржана стручна предавања о бањском развоју, а основна тема биће примери добре праксе у бањском туризму, конкретно Аустрија и Словенија. Представиће се и најсавременији трендови у спа индустрији Европе. Другог дана ће се говорити о месту и улози бања у Србији, као и о новом закону о бањама, који је предложило ово удружење, а биће речи и о инвестицијама које су бањама неопходне у овом тренутку. Вешковић каже да је циљ да се бање поставе на место које, по својим потенцијалима и капацитетима, у општем привредном амбијенту и туризму Србије и заслужују.

Организатори овог међународног конгреса су Удружење бања и тим за подршку имплементације Стратегије развоја туризма Србије, а покровитељ Сектор туризма при Министарству економије и регионалног развоја. На конгресу се и овога пута очекује велики број учесника из земље и иностранства.

Д. Ивановић

ЗАВРШЕНА ЈАВНА РАСПРАВА О МАСТЕР ПЛАНУ ФРУШКЕ ГОРЕ

Пројекти за одрживи развој

У Скупштини АП Војводине је, 5. маја, одржана завршна јавна расправа поводом радне верзије стратешког документа „Мастер план одрживог развоја Фрушке горе од 2012. до 2022. године“. У изради мастер плана учествовало је више од 40 експерата из свих области друштвених и привредних делатности везаних за перспективу одрживог развоја Фрушке горе.

Овај документ предвиђа инвестициона улагања у различите пројекте на подручју Фрушке горе вредна око 880 милиона евра. Пројекти који ће се финансирати претежно се односе на област пољопривреде, енергетике, туризма и привреде, као и на изградњу тунела кроз Фрушку гору. Очекује се да ће мастер план бити усвојен у Скупштини Војводине у септембру ове године.

М. М.

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Таскбар (2)

Као што смо већ напоменули, циљ таскбара је брзо пребацивање прозора са једног на други. Ево шта га је учинило тако ефикасним:

1. **Освежени изглед** – у основи таскбара постављене су велике иконе које нам омогућавају бољу идентификацију програма и података који се на њему налазе, и побољшавају циљање мишем или додиром, али најважнија предност великих икона је што су таскбар ставиле на централно место у раду са оперативним системом Windows 7.

2. **Качење** – коришћењем команде **Pin** или превлачењем из стартног менија можемо да закачимо одређене програме за таскбар. Командом **Unpin** можемо да откачимо програме са таскбара.

3. **Уједињавање и груписање** – таскбар има особину да уједини и групише податке тачно у фолдере којима ти подаци припадају. **Libraries, Computer, Network**, као и садржај неког фолдера, приказују се кроз дугме **Windows Explorer** јер представљају његов саставни део, сви текстови које радимо приказују се кроз дугме **WordPad** јер су рађени у овом програму, а све што претражујемо на интернету приказује се кроз дугме **Internet Explorer** јер је то програм који реализује претраживање итд. Тако је онемогућено дуплирање закачених фајлова који су отворени са истим отвореним фајлом. Приступ једном заједничком дугмету омогућава нам да таскбар никада не буде нагомилан и да корисник има једно место где ће тражити шта му треба.

4. **Thumbnails** – представља приказ програма у виду малих отворених прозора који су продужетак одговарајућих дугмади. Када кликнемо на одређено дугме, видимо све што је за њега закачено, то јест који су програми тренутно отворени и спремни за рад. Thumbnails представља презентацију одређеног прозора са његовим именом у горњем левом углу, минимализованим текстом прозора и дугметом за затварање у горњем десном углу. Када мишем дођемо на одређено таскбар дугме, сви thumbnails програми се појављују симултано,

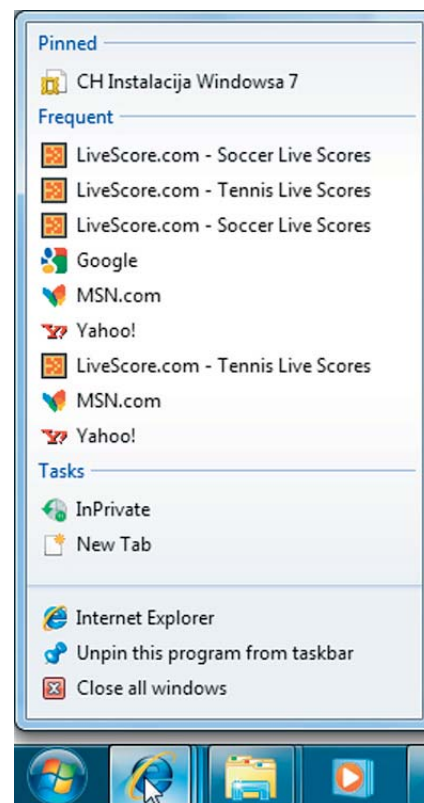
креирајући организован и лак модел за пребацивање са једног на други. Када на thumbnails прозор кликнемо десним тастером миша, видећемо следеће опције: **Restore, Move, Size, Minimize, Maximize** и **Close**.

5. **Aero Peek ефекат** – Питање: Која је најбоља величина прозора која ће нам гарантовати да видимо шта пише у њему? Констатација: Thumbnails приказ изгледа добро, али је мали и онемогућава да видимо довољно информација да бисмо идентификовали све податке који се налазе у тако приказаном прозору. Одговор: Тај прозор се довођењем миша на њега приказује у правој величини, а сви остали прозори бледе да бисмо жељени могли потпуно да идентификујемо. Када видимо прозор у коме желимо да радимо, кликнемо на њега да би постао активан. Уколико имамо више отворених прозора, а желимо да видимо садржај десктопа, курсор миша доведемо на дугме **Show desktop** и сви прозори ће постати провидни – стакласти. Тако несметано можемо да видимо рецимо временску прогнозу или курсну листу. Померањем курсора миша са дугмета **Show desktop** враћа се претходно стање и поново видимо све отворене прозоре који су били провидни. Кликом на дугме **Show desktop** он постаје активан, а прозоре враћамо поновним кликом на исто дугме.

6. **Џамп листе** – омогућавају контролу фајлова које смо радили у одређеном програму. Џамп листе добијамо када кликнемо десним тастером миша на одређено дугме на таскбару. Тада видимо следеће опције: **Close Windows, Pin this program to taskbar**, име програма, као и листу фајлова које смо радили у том програму, а тренутно

нису отворени. Џамп листа је уствари стартни мени за сваки програм. Предности яамп листе су:

а) не морамо да покрећемо програм – он нам је на дохват руке;

б) дестинације не заузимају драгоцен простор на таскбару јер су аутоматски организоване од стране тог програма у једноставну листу – када курсор миша доведемо на жељени податак, у виду балончића нам се приказује његова дестинација;

ц) подаци могу да се поставе у две листе – **Most Recently Used** (најскорије коришћени подаци – рецимо Word) и **Most Frequently Used** (најчешће коришћени подаци – рецимо Windows Explorer).

7. **Обојени Hot-track** – ефекат у коме извор светла прати померање миша са једног прозора на други у оквиру таскбара. Видимо да дугме или прозор на који долазимо бива додатно осветљен. Померањем миша преко отворених прозора откривамо динамично обојене светлосне ефекте.

Наставиће се

Предраг Јовановић

За све укусе

Чорба од сочива

(за 4-6 особа)

Време припреме: 40 минута

Састојци: 30 гр путера, главица црног лука, једна шаргарепа, корен целера, три чена белог лука, 2-3 кришке прошаране сланине, два кромпира, 180 гр сочива, мања жута или бела ротква, ловоров лист, мало насецкане жалфије, ким по жељи, два литра основе за супу (кокошију или од поврћа), со, бибер, сецкани першун.

Припрема: Загрејати путер, додати исецкан лук; шаргарепу и целер исећи на коцкице, бели лук изгњечити, па све заједно динстати да омекша. Додати сланину исечену на коцке, репу и кромпир такође исечене на коцке, затим сочиво, ловоров лист, жалфију, ким. Динстати око 15 минута. Сипати основу за супу, пустити да проври. Поклопљено лагано кувати док сочиво и поврће не омекшају. Додати со и бибер по укусу. Извадити лорбер и додати першун.

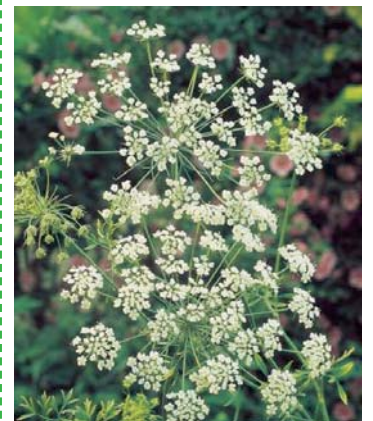
Напомена: Ова чорба може бити и главно јело ако јој се у пола кувања дода кобасица исечена на колутове.

Апотека из природе

АНИС

Од давнина се користи као лек против слабог варења, надимања, подригивања и гасова. Повећава лучење течности у цревима и на тај начин подстиче варење. Анис делује и као средство за искашљавање, па је одличан у лечењу бронхитиса.

Начин припреме: У шољу кључале воде ставити 0,5-1 г семена аниса. Процедити и пити три пута дневно после obroка.

БУНДЕВА

Семенке бундеве садрже велику количину цинка па се њихова употреба препоручује у лечењу обољења простате.

Употреба: Превентивно се могу јести очишћене семенке бундеве. Иначе, постоје капсуле екстракта бундеве и свакодневно се узимају три капсуле.

Напомена: Нису забележене нежељене последице употребе семенки бундеве. То ипак не значи да их треба неконтролисано узимати.

Припремила: С. Д.

Пироћански уштипци

(за три особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: 300 гр млевеног меса, две шољице (кафене) хладне воде, шољица уља, 1,5 шољица брашна, два јајета, пола прашка за пециво, вегета, бибер, алева паприка, першун, 3-4 чена белог лука, две главице црног лука (нарендане или ситно сецкане).

Припрема: Све састојке (сем уља) измешати и оставити у чинији један сат у фрижидеру. Затим вадити кашиком и пржити на уљу.

Напомена: Могу се сервирати по жељи уз пире кромпир или неки сос. Укусни су топли, а такође и хладни.

Салата од туњевине

(за четири особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци: Паковање резанаца (450 гр), две конзерве туњевине у уљу (комадићи), конзерва од 250 гр црвеног пасуља, мања главица црног лука, лимун, першунов лист, со, бибер, 0,5 дл маслиновог уља.

Припрема: Резанце скувати у посолjenoј води. Процедити и ставити у чинију за салату, прелити са пола количине маслиновог уља. Оставити да се охлади. У охлађене резанце додати туњевину, пасуљ, ситно исецкан црни лук, сок лимуна, остатак маслиновог уља, сецкани першун, со, бибер. Све измешати, оставити у фрижидеру један сат пре послужења.

Напомена: Пасуљ не мора бити из конзерве, може се и обарити, али треба водити рачуна да се не прекува и да зрно остане цело.

Торта од сира

(за четири особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: килограм несланог сремског сира, 250 гр шећера, 175 гр маргарина, четири јајета, пудинг од ваниле, два ванил шећера, суво грожђе (по жељи), пола прашка за пециво, 125 гр брашна, мало соли.

Припрема: Умутити 50 гр маргарина са 50

гр шећера, ванил шећер, једно јаје, мало соли, 125 гр брашна, пола прашка за пециво. Све замесити и ставити на дно претходно намазаног калупа.

Фил: Умутити 125 гр маргарина са 200 гр шећера, три јајета, додати килограм немасног сремског сира, прах једног пудинга од ваниле, ванил шећер, по жељи може се додати и суво грожђе. Умућени фил сипати преко коре и пећи у рерни загрејаној на 200 степени око сат времена (да лепо порумени).

Напомена: Ову тарту је најбоље пећи у округлом калупу који се отвара. Тарту сећи кад се потпуно охлади.

Наш кров, твој кров и свој кровић

Ма знаш шта, кад мало боље размислим, све сам убеђенија да су у праву они клинци са запада што лепо са 18 година одлазе из куће, живе сами и најављују се код родитеља кад хоће да дођу у госте

Ево мене, бакасице, свратила да те видим и да чујем како си. Боле те кости, па шта ћеш, није ни чудо, и мене све живо боли по оваквом времену, топло-хладно, игра се са нама цело ово назовипролеће. Још никако да буде оно баш, баш лепо време па да можемо да скитарамо по цео дан, излети и ти фазони. Али шта сам се ја овде распричала о времену као да сам неки Енглец, кад сам уствари скокнула на брзака да за сваки случај купим неке мало лаганије ствари, оне сезонске што држим ту код тебе. Па, шта кад ти имаш места у орману а мој плакар се једва затвара. Добро, па морам и нешто ново да купим, знаш како је, мода се мења, мора да се буде ин. Па у току, модеран, сто пута сам ти објаснила.

Немој сад и ти да ми држиш говор на тему „купујеш, све ти препуно, а никад немаш шта да обучеш, а поготово обујеш“, доста ми моји код куће стално драме на ту тему. Неке ти ствари досаде, неке просто изађу из моде, а ципеле... шта ћеш, мораш да их имаш у овој боји, у оној, па на штиклу, па балетанке, патике, неке папучице, сандалице... добро, нећу више да набрајам. Ма знаш шта, кад мало боље размислим, нарочито кад крену та смарања – опет си купила нешто, па који ти је то пар ципела, па где ћеш сад по киши, или по највећој врућини си кренула на Аду, све сам убеђенија да су у праву они клинци са запада што лепо са 18 година одлазе из куће, живе сами и најављују се код родитеља кад хоће да дођу у госте. А родитељи код њих свраћају само у случају крајње потребе.

Нисмо, брате, за заједнички живот. Кад би они да спавају, ја бих тек да изађем, кад они сматрају да треба да устанем, ја тек мало пре тога легла у кревет, кад они поставе ручак, ја још не бих ни да доручкујем... То мислим викендом кад се као нешто саберемо код куће. И онда, наравно, почну предавања а сва су на тему „ова данашња омладина“. Зар није зато боље да свако живи сам да не гледамо ко шта и како ради, па кад се видимо, изљубимо се и све нам мило што смо заједно. Нико не пита што ниси наместила кревет кад си пошла од куће, јер ни појма немају да ли је намештен.

Тако је то тамо по свету. Ма знам сто посто, нисам само у филмовима гледала него ми и причали ортаци који су били којекуда по неколико месеци или дуже. И родитељима и деци је сасвим нормално да ови млађи одлазе из гнезда чим стасају. А не као код нас, и децу имају и још живе код маме и тате, а чак су и они код својих родитеља са све унучићима. А већ на идеју да им деца оду да живе негде сама доживе стрес, у фазону: „Па ако ти не ваља, иди па нађи боље, ми се ту полумисмо око тебе а млади господин (госпођица) стално нешто незадовољан(а), овде ти све на готово па ни то не умеш да цениш и одржаваш, а шта ћеш тек сам(а) да радиш“ и тако унедоглед. Дете ко дете, не би баш толико да насекира родитеље, још мање да их на-

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

љути, а и лакше му кад они брину о рачунима, храни, хигијени, учини им па као преко воље остане у кући. А уствари, веруј ми, бакасице, никад није ни намеравало стварно да оде, него кад му много досаде разним говорима припрети мало на ту тему, чисто да их уплаши и да не испадне како не показује ни благу жељу да се осамостали него га, ето, они не пуштају.

Сад, ако ћемо право, има ту и других разлога што деца и родитељи, па и више генерација живе заједно годинама. Ти други разлози су наравно – лова и наше зараде које се не пореде са онима тамо где деца живе сама. Јер и они који имају, за наше услове, сасвим солидне плате тешко да могу да приуште подстанарски живот, а куповина стана је још недосањани сан и оних који деценијама раде, а о нама који смо тек на почетку радног века боље да и не причам. Знаш, бакасице, кад ја упоредим из тих прича колике су цене станова за изнајмљивање у некој западноевропској земљи и код нас, испада да су ту негде, врло сличне ако не и исте. А наше и њихове плате – код нас неколико стотина а код њих неколико хиљада евра, па ти види ко ту може да плати стан, а ко нема никакве шансе. А тек све остало! Ево, родитељи моје другарице после двадесет година скупили неку цркавицу и отишли око ових празника четири дана у Беч и кажу да тамо за храну ако није иста цена као код нас, онде је јефтиније. Можеш мислити, усред Беча јефтинија клопа него у Београду! Па сад види како ми да постигнемо ту самосталност и да не слушамо како нам се непрекидно дробе „док си под мојим кровом...“, ко да ми падамо у несвест од среће за тим кровом и не бисмо да имамо и неки свој, макар кровић.

Али, тако је како је, шта да се ради, боље да кренем јер и мама чека да јој донесем нешто од тебе па да не бих слушала уобичајено приговарање „тебе кад човек пошаље по нешто, може годишњи одмор да узме док те дочека“, ево ти један цмокић и бежим.

Бака Мара

Дремање на послу више није грех

Кратак сан усред радног дана не само да се одобрава, већ и омогућава, па запослени у великим компанијама имају на располагању и собе за одмор где могу да се опруже

Чини се не тако давно, а опет као да је било пре сто година, требало је да имате врло озбиљан и убедљив разлог да бисте некога, уз силно извињавање, позвали телефоном или му позвонили на врата између два и пет по подне.

Знало се да је то време за одмор, када људи после ручка мало прилегну, па је стога у том периоду, према основним правилима лепог понашања, важила изричита забрана узнемиравања, а слична ограничење се односило и на вечерње сате, већ после девет.

За протекле две, три деценије толико тога се у нашем животу променило да је подсећање на правило „од два до пет“ и свако поређење са тим временом излишно и готово смешно, почев од чињенице да они који су запослени и не стижу кући пре пет, многи и касније, а да не спомињемо измењене друштвене и културне обрасце комуникације на шта нас непрекидно подсећа звоњава мобилних телефона, у свако доба дана и ноћи, на сваком замисливом и незамисливом месту и прилици, укључујући и сахране.

Док нама овде сурова животна утакмица и амбиција да се достигну вредности богатијих и сређенијих друштава намећу све оштрији темпо, при чему те трке, због драстичног осиромашења, нису поштеђени ни старији, пензионери, натуерани на свакојачке додатне послове да би преживели, питање потребе дневног

одмора нико и не поставља. Ни себи, а камоли неумољивом послодавцу.

Али, свет је пун парадокса. Овде већ заборавањена институција дневног предах, слична шпанско-медитеранској сијести, добу дана када се живот привремено утишава да би се са још већим интензитетом наставио до касно у ноћ, обновљена је на месту где би се то најмање очекивало и са кога је заправо и потекао принцип рада до изнуривања – у срцу корпоративне Америке. Сходно томе, лансирана је и нова крилатица да дремање на послу није грех, штавише препоручљиво је.

Велике компаније су заправо схватиле – ако хоће да од радника извуку максимум, а хоће, ако хоће већу продуктивност, а хоће, морају запосленима да омогуће одржавање пуне будности и кондиције. А за то, што многобројна научна истраживања потврђују, не постоји једноставнији и јевтинији начин од одмора, али одмора у току радног времена.

Није овде реч о класичној паузи за ручак која постоји свуда и подразумева се. У питању је прави правцати одмор, могућност да се човек опружи, сасвим опусти, одспава. Сви уосталом знамо да ништа тако не окрепљује као добар и здрав сан.

Е, сад, овде су свакако потребна додатна објашњења. Сан да, али временски врло контролисан, не дужи од 20 до 30 минута. То је оно што називамо дремањем и што од пет фаза пуног циклуса спавања обухвата само две почетне, али је сасвим довољно да се човек пробуди као нов, освежен, са појачаном концентрацијом и меморијом, поправљеног расположења, изоштрених моторичких вештина. Уопштено узев, сви ефекти кратког дневног сна, од 20 до 60 минута, доказани су у великом броју експеримената, и то не само позитивним дејством на мождане функције, него је установљен и утицај на смањење ризика

од срчаног или можданог удара, појаву дијабетеса или чак гојазности.

Међутим, за овај сасвим кратак, могло би се рећи блиц сан значајно је то што траје довољно дуго да се осети његов повољан учинак, али и довољно кратко да спавац не уђе у следећу дубљу фазу сна из које се онда теже разбуђује и треба му времена да се разбистри. Поготово се препоручује комбинација кафе и кратког сна. Све је прецизно израчунато: пошто кофеину треба од 20 до 30 минута да почне да делује, најбоље је попити шољицу кафе и онда одремати тако да се време буђења поклопи са подстицајним кофеинским дејством. После тога, радник може пун елана и потпуно ментално рекреиран да ради још најмање пет, шест сати.

А за добар сан, па и најкраћи, основни захтеви су тишина и пригушено осветљење. Такве услове богате и моћне америчке корпорације попут „Гугла“, „Проктора и Гембла“, „Најкија“ и других компанија, чак и редакције „Њујорк тајмса“, пружају својим запосленима у специјалним просторијама за одмор, опремљеним лежајевима или посебно дизајнираним фотељама које личе на ултрамодерна авионска седишта, где човек може да се завали и одспава усред неког хаотичног и пословима набијеног дана.

Собе за одмор су најновија у низу решења у прилагођавању окружења потреба радника и додатак већ постојећим теретанама, приручним вртићима или просторијама за дојење. Све је то смишљено да би се лакше поднео терет појачаних захтева за већим радним доприносом и створила илузија удобности и нормалности. Бекство од тога у кратак сан у удобној фотељи збиља личи на добар и ефикасан рецепт да се трка издржи до краја радног времена, па настави сутра и сваког наредног дана.

Д. Драгић

Реформе добродошле, али недовољне

ОЕЦД упозорава да упркос подизању границе за пензионисање будућност не доноси сигурност

Практично нема земље која у овом веку није спровела, започела или намерава да покрене реформу свог пензијског система, притиснута изнудицом у државним финансијама и новим демографским реалностима.

Али све те мере су, иако добродошле, ипак недовољне да гарантују сигурност како постојећим, тако ни будућим пензионерима, упозорено је са места на којем се те прилике не посматрају кроз обојену призму националних политика, већ објективног сагледавања ситуације – из Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД), данас већ 34-чланог клуба чија је мисија подстицање економског напретка пре свега земаља посвећених демократији и тржишној економији.

Анализа о кретању пензија коју су направили стручњаци ОЕЦД-а није нимало ружичаста и бави се како садашњошћу, тако и будућношћу. Једна од првих констатација је да ће до средине века, у овом друштву, граница за пензионисање бити упросечена на 65 година за оба пола. То је за око годину дана више од данашње границе за мушкарце и за две и по године кад је реч о женама.

Међутим, на другој страни, очекивани животни век ће расти још брже, што ће као практичан резултат имати чињеницу да ће у свим земљама чланицама ОЕЦД-а (изузев пет) време проведено

у пензији наставити да се повећава и додатно оптерећује фондове и буџете.

Укупан број радног становништва у овом клубу нација ће, према поменутој анализи, врхунац достићи већ 2015, дакле врло брзо, а потом ће почети да опада. Резултат оваквих кретања биће тај да ће средином века број оних који раде бити за десет одсто мањи него данас, што ће подразумевати мање новца за издржавање оних који не раде.

Већ сада у најпросперитетнијим земљама ОЕЦД: Немачкој, Јапану, Великој Британији и САД, они који имају нижа примања као пензију добију само половину износа који им је био на платном чеку.

Због тога су – поручују стручњаци ОЕЦД-а – неопходне додатне реформе које би ускладиле фискалну одговорност са социјалном реалношћу. „Не бисмо смели да ризикујемо сиромаштво у позном добу које прети и пораст неједнакости међу пензионерима у многим земљама“, упозорио је на представљању

поменутог извештаја Ангел Гурфа, генерални секретар ОЕЦД-а. „Померање границе за пензионисање само је део одговора“, сматра овај функционер, истичући да је потребно у већој мери елиминисати дискриминацију, радити на обуци старијих радника и унапређивати радне услове како би се послодавцима могло да се навикну на радну снагу у којој је више седих.

Повећавање неједнакости у приходима међу онима који раде, које се аутоматски преноси, па и повећава у пензионерском добу, било је предмет посебне анализе ОЕЦД-а. У њој се нарочито указује на то да се тај јаз изразитије повећава у богатијим земљама као што је САД. Тога је додуше тамо и раније било, али је ново да се тај феномен данас први пут запажа и у земљама са израженом једнакошћу: у Данској, Немачкој и Шведској.

Просечни приходи десет одсто најбогатијих међу становништвом чланица ОЕЦД-а данас су девет пута већи од просека десет одсто најсиро-

машнијих. Ове разлике су при том нешто ниже у нордијским земљама и већини нација континенталне Европе. У САД и Израелу, међутим, овај однос је 14 према један, док је у Чилеу и Мексику чак 27 према један.

Главни генератор ове ситуације лежи у чињеници да зараде оних који су у горњем слоју расту брже од оних у доњем, и то већ пуне две деценије. Овакав диспарат је, између осталог, и један од учинака глобализације: селидбе радних процеса (па према томе и радних места) тамо где су плате ниже, пре свега у земље Азије. Због тога се у ОЕЦД клубу они ниже квалификовани и индустријски радници боре за мало преосталих послова, прихватајући их и под условима који су лошији него некад.

По закључцима стручњака ОЕЦД-а, лек за овакву ситуацију је „доношење политика о инвестирању у људски капитал“. Лепо речено, али тренутно тешко спроводљиво.

М. Бекин

ДРУГА СМОТРА ХОРОВА И ПЕВАЧКИХ ГРУПА СИР ВОЈВОДИНЕ У ЗРЕЊАНИНУ

Гласови који милују

Из зрењанинског Народног позоришта „Тоша Јовановић“ непосредно пред првомајске празнике, 29. априла, допирали су пријатни тонови и мелодије складног певања аматерских хорова и певачких дружина пет општинских организација Савеза инвалида рада Војводине. Они су били учесници Друге смотре хорова и певачких дружина СИР Војводине. Према речима Стане Свиларов, председнице Савеза, ову програмску манифестацију делом је финансирало и Министарство рада и социјалне политике Републике Србије, а руководство зрењанинског Народног позоришта је за одржавање Смотре бесплатно уступило овај раскошни барокни амбијент.

Осим учесника, гостију, представника медија и публике, манифестацији су присуствовали и чланови Извршног одбора СИР Војводине и Славојка Кљакић и Мирјана Бабин из Покрајинске организације.

Хорови и певачке дружине инвалида рада из општинских организација Сремске Митровице, Сомбора, Пландишта, Шида и домаћина Зрењанина, приказали су

Граднулички бисери из Зрењанина

свој певачки таленат пред испуњеном позоришном салом, изводећи богат репертоар сачињен од старих изворних песама, новијих народних и староградских, па до оних познатих страних евергрин мелодија. А о њиховом умећу најбоље говоре речи и оцне врхунског музичког стручњака, мецосопрана Зорице Кеџић. Зорица, пензионисани професор музичког васпитања, која је завршила музичку академију у класи Бисерке Цвејић

и четири године професионално певала као солиста у хору РТС-а, рекла је да су је сви учесници позитивно изненадили наступом, и да је видљив њихов рад и труд на музичком плану.

Иако је Стеван Радишић, председник Општинске организације СИР Зрењанин и потпредседник покрајинске организације инвалида рада, нагласио да су сви учесници победници, и том приликом позвао и друге општинске организације СИР у Војводини

да оформе хорове и пријаве се за наредну смотру, Зорица Кеџић је стручно оценила наступе и дала им упутства и смернице за даљи рад. Истанчаним слухом она је открила гласове који просто „милују“ слушаоце и хорове који су били за нијансу успешнији. Препознала је и руководиоце који „лепо раде“ са хором, а неким хоровима је препоручила да се „појачају“ првим гласовима. Њена генерална оцена је да сви имају још простора за напредовање јер су прве песме изводили мало слабије – под утицајем позитивне треме, а касније, када су се „распевали“, наступ је постао много квалитетнији.

Станко Нимчевић, председник ОО СИР Суботице и потпредседник републичке организације СИР, позвао је општинске организације да у рад хорова укључе и млађе чланове како би се ова музичка манифестација омасовила и обезбедила континуитет у наредним годинама.

Стана Свиларов је на крају поделила захвалнице руководиоцима хорова и пожелела да се наредне године смотра одржи у другом граду и са већим бојем учесника.

Мирослав Мектеровић

Певачка дружина из Пландишта

Молитва под Миџором

Прастаро је веровање да се разна божанства, као и више силе, могу умилостивити или им се изрећи захвалност приношењем крвне жртве. Жртве су приношене одређеним данима код светилишта или освећених места – дрвећа, записа, камена, а најчешћа жртва је јагње и овај обред је познат и код нашег народа. У Буџаку, подно Миџора, Ђурђевдан започиње бербом цвећа и биља на биљни петак, ритуалним плетењем венаца на реци и низом магијских радњи везаних за различите претхришћанске култове биља и животиња. Празновање се наставља прво мужом оваца, освећењем сира и кићењем цвећем и биљем планинке – жене која представља дух природе. Најзначајнији чин колективног обреда је жртвовање јагњета украшеног венцем и свећом упаљеном на рогу, који народ Буџака зове молитва. Заветна молитва је чин колективне

сеоске жртве, древни обичај са примесом прехришћанске религије. Поштујући традицију, и ове године је, по 12. пут, у селима Вртовац и Балта Бериловац, код варошице Калне, под Старом планином, 6. и 7. маја одржана етно туристичка манифестација „Молитва под Миџором“ у славу пролећа, природе и сточара.

Ови Ђурђевдански сусрети почели су у Вртовцу обичајем заветне молитве, а у Балта Бериловцу, на ливадама поред Трговишког Тимока,

оживљена је традиција сточарења. На почетку је најстарији чобанин у име осталих положио заклетву да ће увек и у свако време чувати стада на Старој планини, а затим су уследиле спортске и чобанске игре, уобличене у културно-уметнички програм „Дух Старе планине у речи и музици“. Наступила су браћа Теофиловић, КУД „Оро“ – фолклор Дома културе Књажевац и „Оро“ из Ниша. Учествовали су певачи етно музике, изворне вокалне групе и велики број

народних певача аматера. Музичари су свирали на старим инструментима дудуку, окарини, гајдама, гулама...

Истовремено је одржано и такмичење мештана подмиџорских села у спремању старих јела („за тор и двор“) са учесницима из Књажевца, Зајечара, Пирота и Димитровграда. На трпезама се нашао велики број старих послastiца, млечни производи, разни производи од биља и шумског воћа. Биран је најкукуснији сир, надалеко познат специјалитет белмуж, јагњећа чорба и друга јела.

Стари обичаји, старе куће, стара јела и песме са Старе планине ваљан су разлог да се сачува од заборава богата традиција књажевачког краја. А кроз овакве туристичке манифестације, кажу мештани, отварају се могућности за ревитализацију остарелих села и на прави начин представља завичај и Србија.

Д. Ђорђевић

НА ПРВОМАЈСКОМ УРАНКУ

Дружење у Троноши

За чланове Градске организације инвалида рада из Шапца првомајски празници традиционално обележавају почетак дружења на путовањима по Србији. Традиција није изневерена, па су највернији љубитељи доброг дружења и овај пут поранили да би у потпуности реализовали договорену трасу.

Прво одмориште било је у манасти-

ру Троноша познатом по томе што је од 1834, када је по завршетку живописа и иконостаса освећен, уведен обичај да се сваке године на Велики четвртак прилажу две свеће дуге два метра и пречника 20 сантиметара. Њих прилажу мештани околних села и називају се ратарске свеће. Испред манастира се налази чеσμα коју су по легенди саградили Југ

Богдан и девет Југовића пред полазак у Косовски бој, и одатле је настављен пут излетника за Тршић.

А у родном месту Вука Караџића је отпочело првомајско дружење инвалида рада које је организовала Општинска организација из Лознице. Међу гостима су, поред Шапчана, биле и организације из Смедерева, Милановца и Витковца.

Домаћини су госте дочекали уз погачу, со и неизбежну домаћу ракију. Наравно, уследио је обилазак комплекса Вукове куће – музеја и уживање у очуваној природи. Ни повремена киша није могла да умањи добро расположење ни радост дружења које се наставило уз добру музику и заједнички ручак. А гостољубиви домаћини су своје задовољство добром сарадњом потврдили уручивањем диплома за рад на афирмацији хуманитарне организације и побољшању услова рада инвалида шабачкој организацији, као и њеној председници, Мирослави Савковић.

Д. Мијатовић

СВРЉИГ

Програм се успешно реализује

Програмски циљеви и плански задаци Удружења пензионера општине Сврљиг за 2010. годину успешно су спроведени, речено је на седници Скупштине овог удружења, одржаној 11. априла. На истој седници разматран је и усвојен Програм рада за ову годину.

У уводном излагању председник Миленко Петровић је најпре подсетио на организациона питања, акције и активности Удружења и изборе, и нагласио да је повећан број чланова. Уведено је колективно добровољно осигурање за оне који имају до 85 година, а кухињу Црвеног крста Сврљига тренутно користи 60 најугроженијих пензионера. Ради клуб пензионера, а очекује се и отварање нових клубова у селима где за то постоје услови. У клубу се једном недељно мери крвни притисак и добијају савети здравствених радника. Чести су излети, екскурзије, сусрети пензионера. Када је реч о снабдевању важним животним намирницама и огревом, на Скупштини Удружења је затражено да се овој категорији становника омогући набавка по најповољнијим ценама.

Ради остваривања материјалних, социјалних и здравствених интереса ове популације успостављена је сарадња са многим институцијама и појединцима. Скупштина је усвојила финансијски план Удружења за ову годину, одлуку о висини и расподели чланарине и Правилник о формирању и пословању Фонда солидарности Удружења пензионера општине Сврљиг. **С. Ђ.**

Пензионери чекају позив

Удружење пензионера општине Сврљиг на десетодневни рекреативни одмор о трошку Фонда ПИО у току ове године послаће двадесет троје својих колега – 20 из категорије запослених, два из самосталних делатности и једног пољопривредног пензионера, каже Миленко Петровић, председник пензионерске организације у овој општини.

Интересовање је било велико, на конкурс се јавило 138 заинтересованих, и комисија је, према критеријумима, сачинила ранг листу. Пензионери сада чекају позив из бања, а опредељења су: Нишка, Пролом, Сокобања, дестинације које су најближе Сврљигу, како би се и трошкови превоза умањили. **С. Ђ.**

ПАЛИЛУЛА

Првомајски пакети

Да би што лепше и радосније и ове године дочекали и прославили Празник рада, Удружење пензионера београдске општине Палилула побринуло се да, према могућностима, подели 100 пакета својим верним и дугогодишњим члановима. Пакети су садржали прехранбене и хемијске производе (11 артикала, тежине седам килограма). Први пакет уручен је најстаријем дугогодишњем члану – поштованој госпођи Злати Николић, која је рекла да „напросто није могла да верује да се ње неко сетио“. Пакет је, такође, уручен и првом члану добровољног Фонда солидарности из Удружења пензионера Палилуле.

Према речима Јелице Драговић, секретара, ово Удружење се увек труди да пакете добије што више чланова, али засад није у могућности да већем броју додели помоћ, јер ова организација има више од 39.800 пензионера разних категорија. Ипак, у палилулском Удружењу су уверени да и у скромним могућностима, активним радом и залагањем могу помоћи и олакшати положај пензионерима. **Г. О.**

КЊАЖЕВАЦ

План за целу годину

На састанку пензионерских организација у Књажевцу анализиран је рад клубова, секција и актива жена у 2010. години и усвојен програм рада за ову годину. Договорено је да се у мају у Неготину одржи дружење пензионера оба тимочка округа, а у октобру, у Бољевцу, 12. смотра културно-уметничког стваралаштва.

Стаљинка Милић Беба, координатор пензионерских организација Борског и Зајечарског округа, најавила је још тешњу сарадњу клубова и актива ради остваривања права пензионера, као и организовање традиционалних дружења и манифестација.

По мишљењу Радомира Вељковића, председника Општинске организације пензионера Књажевца, смотре културно-уметничког стваралаштва постигле су планирани циљ – подизање квалитета духовног живота пензионерске популације.

– Ове смотре су много учиниле на неговању и очувању традиције и културе овог краја. Наш задатак је управо да сачувамо од заборава и дудук и гајде и „руменку“ и „стару влајну“, кафански штимунг и староградске песме. А посебно изворни говор овог краја који се све мање чује, јер тај торлачки говор још лепше звучи када га говори неко обучен у стару изворну ношњу – каже Вељковић. **Д. Ђ.**

РУМА

Изложба Саве Стојкова

У румском Завичајном музеју отворена је изложба 35 уља на платну Саве Стојкова (86) из Сомбора, једног од најпознатијих сликара наивне уметности у Србији. Овај уметник је излагао на свим континентима, учествовао је на више од 600 колективних изложби, а ова у Руми је његова 449. самостална поставка.

Сава Стојков је добитник тридесетак значајних награда и ове године је проглашен за једног од стотину најбољих сликара наивне уметности у свету.

Ликовна публика у Руми изложена дела може погледати до 31. маја. **Д. Р.**

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Гавриловићу прво место

Шаховска секција Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке организовала је отворено појединачно шаховско првенство на коме је учествовало десет такмичара. Након одиграних десет кола, прво место припало је пензионеру Радомиру Гавриловићу, друго Момиру Бркићу, док је трећи био Жарко Букумирић.

По речима Слободана Б. Пантића, председника паланачких пензионера, шахисти Гавриловић, Бркић и Букумирић учествоваће на Олимпијади трећег доба ове године у Собањани. **Сл. К.**

БОЉЕВАЦ

Славили углавном пензионери

По дугогодишњој традицији житеља Бољевца, најбројнији првомајски уранак и овога пута био је у селу Илину под Ртњем. Бољевчани су најпре обишли етно кућу опремљену у част познате вајарке из овог села, Љубинке Савић-Граси, а потом је уследио заједнички првомајски ручак и весеље на Илинском врелу, крај извора бистре и чисте планинске воде. Илино је иначе село старачких домаћинстава које оживи само о празницима, када у природу изађе већи број житеља околних места.

– Првомајски уранак пензионера и других гостију је просто оживео село, а врева, музика и жамор који је одјекивао обронцима Ртња подсетио нас је на давна лепа времена када се овде крај врела окупљао велики број радника и рудара из оближњег рудника – прича Светлана Николић из Илина.

Други део првомајског уранка одвијао се на улазу у Боговинску пећину, у којој је прошле године, захваљујући средствима Министарства за туризам и општини Бољевац, један део подземних ходника рестауриран и оспособљен за посетиоце. Иначе, утисак је да су на уранак и некада популарно првомајско славље мање изашли радници, а славили су углавном пензионери. **Р. М.**

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

О којој организацији је реч

Општинска организација инвалида рада Гроцка је социјално-хуманитарно удружење које помаже своје чланове, а нарочито оне најугроженије. Своје активности удружење усмерава на набавку животних намирница, огрева, на спортско-рекреативне излете и друге активности предвиђене годишњим планом и програмом.

По месним заједницама општине Гроцка ово удружење има и своју месну организацију инвалида рада коју заступа активиста.

У Месној заједници Винча нашу организацију инвалида рада заступа Љиљана Трајковска, која је и члан Извршног одбора Општинске организације инвалида рада.

У „Гласу осигураника“ број 7, од 15. априла 2011. године, на страни број 23, под насловом „Воле да путују“, поменуто је у овом својству име Верице Миловановић па вас молим да се то демантује.

Радмила Милошевић,
ООИР Гроцка

ОДГОВОР:

Ради разјашњења обратили смо се Општинској организацији пензионера Гроцка где нам је речено да је Верица Миловановић потпредседник њихове Месне организације Врчин а не Месне организације инвалида рада.

Некад и сад

Горућа питања пензијског осигурања

У низу питања може се навести и потреба уређења докупа година за службенике који су ступили у осигурање у познијим годинама. Данас је ово питање уређено на факултативни начин. Међутим, то би се могло уредити мало енергичније и то бар за оне службенике који су до сада уплаћивали у приватне пензионе фондове. Ово би се најбоље могло постићи на начин да пензиони заводи признају службеницима све године за које су уплаћивали у приватне пензионе фондове, а да се Завод обезбеди на имовини тих фондова у износу потраживања докупљене године, остављајући и даље предузећима при којима постоје ови фондови новчана средства за пословање. На овај начин пензиони заводи јављали би се само као посредници између службеника и приватних пензионих фондова ради обезбеђења права службеника како се не би десило, као што је већ било случајева, да с пропашћу предузећа пропадне и пензиони фонд и са њим и права службеника.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939, Београд, 1940)

Право на самостално уплаћивање за пензију

Закон о ПИО, у члану 15, предвиђа да особе које нису у обавезном осигурању могу саме да уплаћују доприносе за пензију. Овај допринос се плаћа месечно, по једној од 13 различитих основица које се тромесечно усклађују са износом просечне зараде у Републици Србији. Овим видом осигурања не могу се ретроактивно покрити неки периоди када није било осигурања, већ максимум 30 дана уназад. Најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је тренутно 17.079 динара, а највиша пет просечних плата, односно 243.990 динара.

У Србији ради и неколико добровољних пензијских фондова који подразумевају да се путем инвестирања прикупљених уплата и доприноса обезбеди очување и увећање њихове вредности, а тиме и каснији износ приватних пензија за исплату. Члан добровољног пензијског фонда може да постане свако домаће и страног физичко лице до навршене седамдесете године а чланство не зависи од радног стажа. Добровољни пензијски фондови су под надзором Народне банке Србије, а њихово коришћење не укида право на пензију која се стиче преко ПИО фонда.

Ј. О.

Без права на породичну пензију

? Љубица Лазаревић, Бор: Супруг ми је умро 2007. године. У моменту смрти ја сам имала 44 године и девет месеци живота и два одрасла пунолетна сина. Поднела сам захтев за породичну пензију 2007. године али су ми рекли да стичем право када навршим 48 година живота. Када сам 2010. године навршила 48 година, поново се обраћам Фонду али опет добијам решење да се јавим када навршим 50 година живота. На то решење сам се жалила и добила одговор да се обратим Фонду ПИО када напуним 53 године јер не обављам родитељску дужност. Да ли ћу ја остварити право на породичну пензију и када?

Одговор: Нема никакве сумње да Ви, нажалост, никада нећете остварити право на породичну пензију без обзира на то када ћете напунити године живота које су прописане Законом о ПИО. Ради се о томе да је од ове 2011. године потребно да сте у моменту смрти супруга имали најмање 45 година живота. Овај услов се неће надаље мењати, али оно што је евидентно јесте да

Ви тај услов не испуњавате, те Вас та чињеница елиминисе из права на породичну пензију за убудуће. Када је у другостепеном решењу наведено да не вршите родитељску дужност, мислило се да немате децу на школовању о којој сте као родитељ дужни да бринете, а Ви сте већ тада имали одраслу децу која нису испуњавала услове за породичну пензију.

Развод и право на пензију

? Борко Анђелковић, Ниш: Моја тетка је била 35 година у браку након чега се развела. Суд јој је доделио алиментацију због инвалидности. Недавно је њен бивши супруг преминуо. Да ли ће даље моћи да користи алиментацију? Да ли можда има право на породичну пензију?

Одговор: Разведени брачни друг може да оствари право на породичну пензију под условом да испуњава опште услове прописане Законом о ПИО, а то је у 2011. години за удову 50 година живота, што Ваша тетка највероватније испуњава као услов, и да је пресудом о разводу брака досуђено издржавање. Ако је пресудом издржавање било временски ограничено, и право на породичну

пензију се ограничава на тај период. Ако је покојник засновао нову брачну заједницу, па и друга удова поднесе захтев за породичну пензију, у том случају се породична пензија одређује као за једну удову, па се пензија дели на два једнака дела. Што се тиче алиментације, она је могла да се исплаћује док је покојник био жив од његове зараде или пензије ако је био пензионер.

Породична пензија

? Љиљана Шћеповић, Краљево: Мој супруг је погинуо на радном месту, у руднику, 2004. године. Ја сам тада имала 43 године живота. Сада сам навршила 50 година живота и занима ме да ли сада стичем право на мужевљево пензију. Тренутно примам породичну пензију на име наше деце која се школују.

Одговор: Право на породичну пензију коју користите уз децу, по основу њиховог школовања, Ви свакако више не можете изгубити јер сте и сами у међувремену испунили законске услове. Старосна граница се помера за по шест

месеци сваке године до 2017, али Ви у сваком случају стечено право не можете изгубити јер се уклапате у то право без обзира на то када ће деца престати да се школују, а Ви остати једини корисник породичне пензије.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Услови за накнаду код НСЗ

? Милорад Пантић, Београд: С обзиром на то да ми у септембру 2011. године истиче уговор о раду и да одлазим на биро уз новчану накнаду, да ли имам право да тражим од Фонда да ми приме пријаву М-4 и за 2011. годину да бих имао комплетиране све податке када будем подносио захтев за новчану накнаду код Националне службе за запошљавање? Сматрам да је то логично јер завршавам радни однос, а и уплатио сам све дажбине.

Одговор: Пријава М-4 или пријава података за утврђивање стажа, зараде, накнаде зараде, основице осигурања, предаје се најкасније до 30. априла текуће године за претходну календарску годину. Пријава се подноси за све раднике који су радили у претходној календарској години, што значи да се ради о колективној пријави, и то

је обавеза сваког послодавца. То значи да Фонд ПИО не прихвата појединачне пријаве М-4 јер се и приликом уноса у електронску базу подаци преносе из колективне пријаве, а не појединачно за сваког радника. Нерегистрован М-4 за текућу годину није никаква сметња за одређивање и исплату накнаде код Националне службе за запошљавање.

Ко иде на бањски опоравак

? Владимир Стоименов, Босилеград: Зашто једне исте особе стално стичу право на бесплатну рехабилитацију у бањама преко Фонда ПИО са бодовима по основу стажа, а при том су породични пензионери, тј. нису радили ни дана у животу? Да ли се и на основу ког закона наслеђује поред пензије и пензијски стаж? Корисници породичних пензија су наследили само пензију, а не и радни стаж који се бодује за бесплатан боравак у бањама, а пензија је одређена у висини 70% (висина пензије се такође бодује), па они увек имају преимућство у односу на друге пензионере. Да ли они имају право на приговор или да се уведе одредба да се не бодују они који су користили ово право да би и други дошли на ред.

Одговор: Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија Фонда ПИО изричито је назначено да се средства предвиђена за рехабилитацију корисника пензија распоређују по филијалама ПИО сразмерно броју корисника пензија, на кориснике из свих категорија осигураника – из реда запослених, самосталних делатности и пољопривредника, а у оквиру категорије осигураника по врсти корисника пензије – старосне, породичне и инвалидске. То

практично значи да су одређена средства увек одређена и за кориснике породичних пензија, сразмерно броју породичних пензионера у односу на друге категорије. Правилником је такође прописано да исти корисници пензија не могу ићи на бесплатан опоравак сваке године већ мора између два боравака у бањи да постоји трогодишња пауза. С обзиром на одређена средства за кориснике породичних пензија, они не угрожавају кориснике старосних и инвалидских пензија.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ГРАД У ЕНГЛЕСКОЈ	ЗАДЊИ ДЕО ГЛАВЕ	СКИЧАЊЕ, ВРИСКА	ЖЕНСКО ИМЕ	СЕВЕРНИ ЈЕЛЕН, СОБ	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	РЕКА У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ
СЛОВО ГРЧКОГ АЛФАБЕТА							
ДАРОВИ							
ГЛАВНА РЕКА ПОДЗЕМЉА У МИТОЛОГ.						ОЗНАКА ЗА ЈУГ ЖЕНСКО ИМЕ	
ЛАРМА, ГАЛАМА					ОЗНАКА МАРОКА АЛАТКА ЗА КОПАЊЕ		
ИМЕ ЕРЕНБУРГА				ПОКРЕТ ОКОМ МУШКО ИМЕ			
ОЗНАКА ЗА ЧАЧАК			ДУШЕВНА ТЕГОБА СИМБОЛ ТЕЛУРА				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ЗАДУЖБИНАР ДРЖАВА У АФРИЦИ						
ОЗНАКА БЕЛГИЈЕ		ПРОПЕЛЕР ВОЈНИЧКА ЗГРАДА					
УДРУЖЕЊЕ КЊИЖЕВНИ- КА (СКР.)			СТАРИ ГРАД У АПУЛИЈИ ПАСИЈА				ГЛАВНИ ГРАД ГАНЕ
РАЗДВАЈАЊЕ, РАСКИД							
ДЕО ЛИЦА					АЕРОКЛУБ (СКР.) ИЗЛЕТ У ПРИРОДУ		
ЛУЖНО ВОЂЕ				СИМБОЛ ФОСФОРА СТРУЧЊАЦИ ГЕОЛОГИЈЕ		ОЗНАКА ЗА РАЗРЕД МЕСТО У СРБИЈИ	
МУШКО ИМЕ							
КУКАЦ							ЛЕК ПРОТИВ МАЛАРИЈЕ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МЛИТАВА ОСОБА ЈЕДНО ЧУЛО						
СИМБОЛ УРАНА		ИМЕ РАНИЈЕ ГЛУМИЦЕ ГАРДНЕР	СИПАТИ, УЛИВАТИ ОКРУГЛА КРАГНА				
ЈЕДНО ШАХОВСКО ОТВАРАЊЕ							
УВОЖЕЊЕ, ЕКСПОРТ					РУДАРСКИ ИНСТИТУТ ВАНАДИЈУМ		
РАНИЈИ АМЕРИЧКИ БОКСЕР, ЏОРџ							

Бранислав Николчић

(X)уморне мисли

Ћутање је злато – кажу говорници.

Неки имају, неки немају... Људске склоности су врло различите.

Појединци чине друштво. Друштво чини појединцима.

Тајкунима свака част! Обојали су се у најтежим условима.

Некад се радило просто и директно: ти мени, ја теби. Сад се понашамо културно и дискретно: ја теби, ти њему, он мени...

И ђонови се мењају с модом.

Ако је за све крива мајка природа, жалићу се оцу.

Напред напредни! Назад назадни! А куд ћемо ми остали?!

На стази живота свако би хтео да буде први, али да стигне последњи.

Код нас је најбоље на свету. Нигде нема толико наших људи као код нас.

Витомир Теофиловић

Драгос Ловановић

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: прашина, Ревизор, Варшава, илам, чк, Мимица, ај, шина, јер, Ниш, п, опако, ребаб, в, Аломар, затирач, нб, рибе, Иос, тат, крет, ти, Радош, н, Атакама, д, тапир, Асирац, свитац

Да ли сте знали ...

... да је прва поштанска марка издата давне 1840. у Великој Британији? На њој је отиснут лик енглеске краљице Викторије, а имала је вредност једног пенија. Због тога и због своје црне боје названа је „Penny Black“.

... да је најређа марка одштампана у Британској Гвајани 1856. године? Постоји само један примерак ове марке која има осмоугаони облик.

... да је најскупља марка на свету шведска поштанска марка „Treskilling Yellow“ која је прошле године на аукцији у Женеви продата за 3,61 милион евра. Марка је

требало да буде у зеленој боји али је грешком одштампана жута, а до сада је неколико пута препродавана и сваки пут је достигала рекордну цену.

... да су прве поштанске марке у Србији пуштене у оптицај 1. (13) јула 1866? На нашим првим маркама валута је била један грош, односно 40 пара.

... да је 1874. године, у Берну, Србија уз још 21 земљу постала оснивач Светског поштанског савеза?

... да је прве дописне карте увела Аустрија 1. октобра 1869. године?

... да је после увођења обичних дописница, прву илустровану разгледницу, израђену у бакрорезу, издало у Бечу, 1870. године, уредништво српског часописа „Змај“, а да је

најстарију познату разгледницу послао Јоца Манојловић из Беча у Сомбор, 19. маја 1871, на српском језику, ћириличним писмом?

... да је југословенска филателија имала ту част да 1968. године за најлепшу поштанску марку на свету буде

проглашена марка „Триглав виђен са Бохиња“ из традиционалне серије „Уметност у Југославији кроз векове – југословенско сликарство 19. века“.

... да се наука о разгледницама и њихово прикупљање назива делтиологија?

... да је популарност ових илустрованих дописница толика да се крајем 20. века у свету слало више од 4.000.000 разгледница дневно?

Лековите мисли

Морал нам све више личи на ерозивно земљиште. Осипа се са свих страна.

Пошто је глупост непролазна, глупи август има стални посао.

Није чудо што сам закречио кад ми политичари стално соли памет!

Правда никад не иде кривим путем већ је туда појединци воде.

Виђеније људе ретко видимо да засучу рукаве.

Новац често пресече пут истини.

Живот је као кригла пива. Први део је пенушастији, а други садржајнији.

Признајем, критика делује на мене. Постајем – љући.

Џепови су ми као летовалишта у вансезони. Празни.

Динар чврсто стоји, али морал стално пада.

Душан Старчевић

Милеико Косановић

Доскоци

Затворили смо фабрике, али све чешће отварамо народне кухиње.

Не интересује ме поскупљење хране. Једем самог себе.

Код нас ни живот у сигурној кући није сигуран.

Немам ни срећну звезду. Навијам за Партизан.

Понекад су неписана правила вреднија од закона.

Због виших циљева у здравству, многи пацијенти су спремни да умру.

Ја сам човек од акције. Продао сам све акције од фирме коју су приватизовали.

Да је Сизиф живео у вишестраначком систему, не би знао кога треба да гура.

Море, покажите ми вама. Чим обезбедимо скупштинску већину!

Демократију треба укинути. Не може сваки лопов на њу да се позива.

Раде Ђерговић